

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและการให้ถ้อยในนิตินักศึกษาระดับปริญญาตรี

นายณัฐพัชร์ สิมะรังษฤทธิ เลขประจำตัวนิติน 5237427138

โครงการทางจิตวิทยานี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยา

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

RELATIONSHIPS BETWEEN COGNITIVE STYLES AND FORGIVENESS AMONG
UNDERGRADUATE STUDENTS

MR. Nattapat Simarangsarit

ID 523 74271 38

A Senior Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Bachelor of Science in Psychology

Faculty of Psychology Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อโครงการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและการให้อภิธานนิสิต

นักศึกษาปริญญาตรี

โดย

ณัฐพัชร์ สิมะรังษฤษฎี

หลักสูตร

ปริญญาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ

อาจารย์ณัฐสุรารีย์ ศิริวิวัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ต้อยคำภีร์

คณะจิตวิทยาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการวิจัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบัณฑิต

..... อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการ
(อาจารย์ณัฐสุรารีย์ ศิริวิวัฒน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ต้อยคำภีร์)

ณัฐพัชร์ สิมะรังษณษฎิ ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและการให้อภัยในนิสิตนักศึกษา
ปริญญาตรี (RELATIONSHIPS BETWEEN COGNITIVE STYLES AND FORGIVENESS
AMONG UNDERGRADUATE STUDENTS) อาจารย์ที่ปรึกษา: อาจารย์ณัฐฐารีย์
ศิริวิวัฒน์, อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม: รองศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ตูย์คำภีร์, 48 หน้า.

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและการให้อภัยในนิสิตศึกษาระดับ
ปริญญาตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและการให้อภัยต่อผู้อื่นใน
นิสิตศึกษาระดับปริญญาตรีกลุ่มตัวอย่างเป็น นิสิตศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยทั้ง
กรุงเทพและเขตปริมณฑล จำนวน 183 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป
ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา คณะและมหาวิทยาลัยมาตรวัดรูปแบบการคิด และมาตรวัดพินินสัยใน
การให้อภัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ
ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น และการวิเคราะห์สถิติอ้างอิง ได้แก่ การวิเคราะห์หาค่า
สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีสหสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับพินินสัยในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .478, p < .01$)
2. รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่มีสหสัมพันธ์กับพินินสัยในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .114, p = .125$)
3. รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์สามารถร่วมกันทำนายพินินสัยในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = .482, p < .001$) สามารถทำนายได้ร้อยละ 23.3 โดยตัวแปรที่มีความสำคัญในการทำนายตัวแปรพินินสัยในการให้อภัย คือ ตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล ($\beta = .471, p < .001$) ส่วนตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่มีความสำคัญในการทำนาย ($\beta = .067, p = .308$)

หลักสูตร วิชาบัณฑิต จิตวิทยา
ปีการศึกษา 2555

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

523 74271 38 : MAJOR BACHELOR OF SCIENCES IN PSYCHOLOGY

KEYWORDS : COGNITIVE STYLES / FORGIVENESS

NATTAPAT SIMARANGSARIT: RELATIONSHIPS BETWEEN COGNITIVE STYLES AND FORGIVENESS AMONG UNDERGRADUATE STUDENTS. PROJECT

ADVISOR: PROJECT CO-ADVISOR: ASSOCIATE PROFESSOR DR. ARUNYA TUICOMEPEE, PH.D, 48 PP.

The purpose of this study was to study correlations between cognitive styles and forgiveness. Participants were 183 Bachelor degree students. The instruments included general information questionnaires (such as sex, years, faculty and university), Cognitive styles test and Forgiveness test.

Results showed that:

1. Rational thinking style has moderate positive correlation with Forgiveness significantly. ($r = .478, p < .01$)
2. Experiential thinking style has not correlation with Forgiveness significantly. ($r = .114, p = .125$)
3. Rational thinking style and Experiential thinking style can predict Forgiveness significantly ($R = .482, p < .001$). Although, they can predict the Forgiveness for 23.3%, the rational thinking style is an only factor that important in predicting the forgiveness score ($\beta = .471, p < .001$). The Experiential thinking style cannot predict Forgiveness effectively. ($\beta = .067, p = .308$)

Field of Study :Bs.c.in Psychology.....

Academic Year :2012.....

Student's Signature.....

Advisor's Signature.....

Co-Advisor's Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาโครงการฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความอนุเคราะห์และสนับสนุนจากผู้มีพระคุณหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อาจารย์ณัฐฐารีย์ ศิริวิวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการและรองศาสตราจารย์ ดร. อรรถนฤตา ตัญญา ตัญญา อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ซึ่งให้ความช่วยเหลือ ให้ความรู้ และสละเวลามาให้คำแนะนำโดยตลอดทุกขั้นตอนของการศึกษาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์ศักดิ์พัฒน์ งามเอก ซึ่งเป็นผู้ให้คำแนะนำ ให้ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลทางสถิติ

ขอขอบพระคุณอาจารย์กุลยา พิธิษฐสังฆการ ที่สละเวลามาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาของมาตรฐานที่ใช้ในการวิจัย

ขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่คอยอำนวยความสะดวก แจ้งข่าวสาร รวมถึงให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำมาโดยตลอด ซึ่งเป็นประโยชน์มากต่อการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบพระคุณนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและนักศึกษามหาวิทยาลัยอื่นทุกท่านที่สละเวลาตอบแบบสอบถามให้อย่างตั้งใจ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย.....	17
บทที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	22
บทที่ 4 อภิปรายผล.....	28
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	33
รายการอ้างอิง.....	37
ภาคผนวก ก.....	41
ภาคผนวก ข.....	42
ภาคผนวก ค.....	46

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	การเปรียบเทียบระหว่างระบบการคิดเชิงเหตุผลและระบบการคิดเชิง ประสบการณ์.....	6
2	จำนวนข้อกระทงทางบวกและทางลบของมาตรวัดรูปแบบการคิด.....	18
3	จำนวนข้อกระทงทางบวกและทางลบของมาตรพินิจัยในการให้ภัย.....	19
4	ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง.....	22
5	ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรทั้งหมด.....	24
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ระหว่างตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์และ การให้ภัย.....	25
7	แสดงผลการวิเคราะห์สถิติถดถอยมาตรฐานระหว่างตัวแปรในขั้นตอนการ วิเคราะห์โดยใช้สถิติถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis).....	26

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสังคมของมนุษย์นั้น การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลในสถานการณ์ต่างๆในชีวิตประจำวัน เป็นสิ่งจำเป็นและเกิดขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคม เราจึงต้องมีการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งจะช่วยให้ผลดีต่อบุคคลในหลายๆทาง เช่น เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน ได้รับการสนับสนุน ไว้วางใจ และนำไปสู่ความรู้สึกปลอดภัย อย่างไรก็ตาม บางครั้งการปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลนั้นอาจมีความไม่ลงรอยกันหรือความขัดแย้งเกิดขึ้นได้ ซึ่งมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ความคิดเห็นที่ไม่สอดคล้องกัน การแข่งขันเพื่อแย่งชิงทรัพยากร การทำผิดต่อกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ การกระทำที่ทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ไปจนถึงการกระทำที่รุนแรงต่อผู้อื่น ไม่ว่าจะความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้นจะเกิดขึ้นโดยตั้งใจหรือด้วยความผิดพลาดก็ตาม ย่อมส่งผลกระทบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างแน่นอน ซึ่งอาจนำไปสู่ความเสียหายและความรุนแรงที่ส่งผลต่อครอบครัว สังคม และก่อให้เกิดปัญหาทางจิตของบุคคลอีกด้วย (Vallacher, Coleman, Nowak, & Bui-Wrzosinska, 2010 อ้างถึงใน Ho & Fung, 2011) วิธีการที่จะรักษาความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคคลให้คงอยู่หลังจากเกิดความขัดแย้งขึ้นแล้วนั้นคือ การให้อภัย (forgiveness) นั่นเอง

การศึกษาเกี่ยวกับการให้อภัยเริ่มได้รับความสนใจตั้งแต่ปี 1990 ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา และมีการศึกษาอย่างกว้างขวางในสาขาจิตวิทยาการปรึกษาและจิตวิทยาคลินิก มีตีพิมพ์งานวิจัยที่เกี่ยวกับการให้อภัยทั้งหนังสือ บทความงานวิจัย และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการให้อภัยทั้งต่อตัวผู้กระทำผิดและต่อตัวผู้ถูกกระทำ ซึ่งเมื่อบุคคลได้ให้อภัยแต่ผู้ที่กระทำผิดต่อตนแล้วจะก่อให้เกิดผลดีหลายประการต่อตัวผู้ให้อภัยและผู้ได้รับการให้อภัย เช่น ช่วยส่งเสริมสุขภาพจิตให้ดีขึ้น (เช่น งานของ Karremans, Van Lange, Ouwerkerk, & Kluwer, 2003; Orcutt, 2006; Toussaint & Webb, 2005 อ้างถึงใน Fehr, Gelfand, & Nag, 2010) และนำมาซึ่งสุขภาพทางกายที่ดีขึ้นเช่นกัน (เช่น งานของ Harris & Thoresen, 2005; Lawler et al., 2003; Witvliet, Ludwig, & Vander Laan, 2001 อ้างถึงใน Fehr et al., 2010)

งานวิจัยที่ผ่านมาระบุว่า การให้อภัยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท กล่าวคือ พื้นนิสัยในการให้อภัย (dispositional forgiveness) และการให้อภัยเฉพาะสถานการณ์ (state forgiveness) ทั้งนี้ พื้นนิสัยในการให้อภัยหมายถึง แนวโน้มที่บุคคลจะให้อภัยผู้อื่น (Thompson, Synder, Hoffman, Michael, Rasmusen, Billings, & et al., 2005) ส่วนการให้อภัยเฉพาะสถานการณ์ หมายถึง การให้

อภัยระหว่างบุคคล เมื่อบุคคลเผชิญกับเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความเสียใจ หรือชุ่นเคืองใจซึ่งในงานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสนใจศึกษาที่เน้นนิสัยในการให้อภัยของบุคคลเนื่องจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ต้องการวัดการให้อภัยโดยรวมของบุคคล ซึ่งเป็นแนวโน้มในการให้อภัยผู้อื่นโดยทั่วไป ผู้วิจัยจึงเลือกศึกษาตัวแปรที่เน้นนิสัยในการให้อภัยของบุคคลแทนตัวแปรการให้อภัยเฉพาะสถานการณ์

ประเด็นสำคัญในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการให้อภัยที่ผ่านมามักจะมีขอบเขตที่ผู้ศึกษาตั้งคำถาม เช่นว่า อะไรเป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลให้อภัยแก่ผู้กระทำผิด ตัวอย่างเช่น งานวิจัยของ Fehr และคณะ (2010) ได้วิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์การให้อภัยระหว่างบุคคลด้วยการวิเคราะห์แบบอภิมาน (Meta - Analysis) จากงานวิจัย 175 เรื่อง ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบปานกลางกับการให้อภัย ได้แก่ แรงจูงใจ (intent), ความรับผิดชอบ(responsibility), การทวนนึกถึงความผิด (rumination) และสภาวะความโกรธ (anger state) นอกจากนี้มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกปานกลางกับการให้อภัย ได้แก่ การขอโทษ (apology), ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (relationship satisfaction) และความเข้าอกเข้าใจ ณ ขณะนั้น (state empathy) ส่วนตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้อภัยหรือมีความสัมพันธ์ในระดับเล็กน้อยได้แก่ ความสนิทสนมในความสัมพันธ์ (relationship closeness), ลักษณะนิสัยโกรธ (trait anger), เพศ (gender)

จะเห็นได้ว่าตัวแปรที่ได้มีการศึกษาความสัมพันธ์กับการให้อภัยส่วนใหญ่เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาเชิงบวก (positive psychology) แต่ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาทางปัญญา (cognitive psychology) นั้นยังไม่ค่อยมีการศึกษามากนัก ซึ่งเมื่อสังเกตจากกระบวนการการให้อภัยในช่วงแรกของสถานการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด (Transgression) บุคคลจะประเมินสถานการณ์ในด้านต่างๆ เช่น แรงจูงใจของผู้กระทำผิด, ความรุนแรงของเหตุการณ์, ความใกล้ชิดกับผู้กระทำผิด เป็นต้น ทำให้เกิดการตอบสนองทางอารมณ์ตามมา ได้แก่ ความโกรธ, ความมั่งร้าย, ความเห็นใจหรือความรู้สึกเข้าใจ เป็นต้น จากนั้นบุคคลจะพยายามควบคุมและเปลี่ยนอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม เพื่อจัดการรอบความคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกนั้น นับเป็นการประเมินทางปัญญาซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อจัดการกับอารมณ์ก่อนที่จะตีความเหตุการณ์ด้วยอารมณ์นั้นทั้งหมดและลดอารมณ์ทางลบของบุคคลลงด้วย (Ho & Fung, 2011) แสดงให้เห็นว่า การคิดประเมินสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเป็นตัวแปรสำคัญที่เกิดขึ้นในช่วงแรกของกระบวนการการให้อภัย ซึ่งนำไปสู่อารมณ์ ความรู้สึกต่างๆที่ตามมา อีกทั้งยังมีส่วนในการจัดการกับอารมณ์ลบในช่วงท้ายของกระบวนการการให้อภัยด้วย

ดังนั้นการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จึงศึกษาตัวแปรที่ทำนายการให้อภัย คือ รูปแบบการคิด ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในกระบวนการการให้อภัย และทฤษฎีรูปแบบการคิดที่สนใจในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ทฤษฎีรูปแบบการคิดตามทฤษฎีการคิดเชิงเหตุผลและประสบการณ์ (Cognitive – Experiential Self-Theory; CEST) ของ Epstein, Pacini, Denes-Raj และ Heier (1996) ในทฤษฎีรูปแบบการคิดตาม

ทฤษฎีการคิดเชิงเหตุผลและประสบการณ์ได้กล่าวถึงกระบวนการคิดประมวลข้อมูลซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระบบควบคู่กัน ได้แก่ ระบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational system) และระบบการคิดเชิงประสบการณ์ (Experiential system) โดยระบบการคิดเชิงเหตุผลเป็นระบบการคิดที่เกิดขึ้นในระดับจิตสำนึก คิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล แสดงออกมาผ่านคำพูด และไม่มีความรู้สึกมาเกี่ยวข้อง ส่วนระบบการคิดเชิงประสบการณ์ (Experiential system) เป็นระบบที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและเป็นไปอย่างอัตโนมัติ รับข้อมูลแบบองค์รวมและตอบสนองตามอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งต่อมา Epstein และคณะ (1996) ได้สร้างมาตรวัดรูปแบบการคิด (Rational-Experiential Inventory; REI) ขึ้น โดยนำมาตราวัดความต้องการทางปัญญา (Need for cognition) มาปรับใช้และสร้างมาตรวัดความศรัทธาในสัญชาตญาณ (Faith in intuition) ขึ้นเพื่อใช้ในการวัดระบบการคิดเชิงเหตุผลและระบบการคิดเชิงประสบการณ์

John T. Cacioppo และ Richard E. Petty (1982) ได้เสนอว่า บุคคลมีแนวโน้มที่จะชื่นชอบหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดแตกต่างกันบุคคลที่มีแรงจูงใจภายในที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางปัญญาดำจะมีลักษณะของผู้ตระหนี่การคิดทางปัญญา (Chronic cognitive misers) คือ บุคคลไม่ชื่นชอบการใช้ความคิดอย่างมาก ขณะที่บุคคลที่มีแรงจูงใจภายในที่จะใช้ความคิดทางปัญญาดำจะมีลักษณะของผู้ตระหนี่ทางปัญญา (Chronic cognizer) คือบุคคลที่ชื่นชอบการใช้ความคิดในการคิดเรื่องต่างๆอย่างมาก ความแตกต่างนี้เข้าใจว่าเกิดขึ้นจากประสบการณ์ในอดีตของแต่ละบุคคล พัฒนาขึ้นด้วยความจำที่เข้าถึงได้ง่ายและพฤติกรรมในอดีต จะเห็นเด่นชัดขึ้นในประสบการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และมีอิทธิพลในกระบวนการได้มาซึ่งข้อมูลในสถานการณ์คับขันหรือสถานการณ์ที่เกิดปัญหาขึ้น Cacioppo และ Petty ได้นิยามลักษณะที่ได้กล่าวในข้างต้นไว้ในตัวแปรที่เรียกว่า ความต้องการทางปัญญา (Need for cognition)

บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูงมีแนวโน้มที่จะชื่นชอบและมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดอย่างมาก บุคคลจะชอบการใช้ความคิดที่ละเอียดและซับซ้อน ตัวอย่างเช่น บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูงมีแนวโน้มที่จะสร้างคุณลักษณะหลายอย่างที่ละเอียดและซับซ้อนเพื่อทำความเข้าใจและอธิบายพฤติกรรมของผู้อื่น (Fletcher, Danilovics, Fernandez, Peterson & Reeder, 1986) ในทางกลับกัน บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาดำจะหลีกเลี่ยงการใช้ความคิด ในสถานการณ์ที่ต้องอธิบายพฤติกรรมของผู้อื่น บุคคลจะพยายามใช้ความคิดให้น้อยที่สุดเท่าที่เป็นไปได้ โดยหันไปพึ่งพาวิธีการตัดสินผู้อื่นง่าย ๆ ที่ไม่ต้องใช้ความพยายามมาก เช่น ดูจากลักษณะภายนอก (Cacioppo, Petty, Feinstein & Jarvis, 1996)

ในสถานการณ์ที่เกิดการกระทำผิดขึ้น บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูง ซึ่งชอบใช้ความคิดอย่างละเอียดรอบคอบ จึงมีแนวโน้มที่จะประเมินสถานการณ์โดยตรงไปตรงมา โดยจะคำนึงถึงเรื่องสถานการณ์ สภาพทางจิต การปฏิสัมพันธ์และบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดด้วย ในขณะที่บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาดำจะตอบสนองโดยอัตโนมัติต่อสิ่งที่ส่งผลต่ออารมณ์ที่เป็น

อันตรายอย่างชัดเจน (Young & Saxe, 2009) ดังนั้นเมื่อถูกกระทำผิด ซึ่งเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์อย่างชัดเจน บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาต่ำมีแนวโน้มจะตอบสนองต่อผู้กระทำผิดอย่างเกรี้ยวกราดทันที โดยไม่มีการประเมินสถานการณ์เหมือนบุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูง

งานวิจัยของ Sargent (2004) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทางปัญญา การลงโทษ และความซับซ้อนในการระบุสาเหตุ (Attributional complexity) พบว่า ความต้องการทางปัญญามีความสัมพันธ์ทางลบกับการลงโทษ ($r = -.27, p < .01$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซับซ้อนในการระบุสาเหตุ ($r = .58, p < .01$) นอกจากนี้ยังมีการวิจัยต่อ โดยศึกษาความสัมพันธ์ในการทำนายระหว่างความต้องการทางปัญญาและการลงโทษ โดยมีความซับซ้อนในการระบุสาเหตุ พบว่า ความซับซ้อนในการระบุสาเหตุเป็นตัวแปรสื่อในความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทางปัญญาและการลงโทษ กล่าวคือ บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูงจะไม่สนับสนุนการลงโทษผู้กระทำผิด เพราะบุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูงจะระบุสาเหตุของพฤติกรรมการกระทำผิดที่ซับซ้อนกว่าบุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาต่ำ

นอกจากนี้ Neuberg และ Newsom (1993) พบว่า ความต้องการทางปัญญามีความสัมพันธ์ทางลบกับความต้องการรูปแบบ (Need for structure) ซึ่ง Brown, Barnes, & Campbell (2007) พบว่าความต้องการรูปแบบ (Need for structure) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับการให้อภัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่ารูปแบบการคิดเชิงเหตุผลน่าจะมีสัมพันธ์กับการให้อภัยผู้อื่น

ในส่วนของความศรัทธาในสัญชาติญาณเป็นตัวแปรใหม่ซึ่ง Epstein และคณะ (1996) ได้สร้างขึ้นมา เพื่อนำมาปรับใช้ในการวัดรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ และยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาความสัมพันธ์กับการให้อภัยเลย อย่างไรก็ตาม ตามทฤษฎี CEST บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์จะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากอารมณ์และความรู้สึกซึ่งส่งผลกระทบต่อพฤติกรรม เมื่อเกิดการกระทำผิดที่ทำให้เกิดความรู้สึกทางลบต่างๆ เช่น ความโกรธความไม่พึงพอใจ บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์จะได้รับอิทธิพลจากอารมณ์ความรู้สึกทางลบที่เกิดขึ้น ณ ขณะนั้น นำไปสู่พฤติกรรมและความรู้สึกทางลบต่อผู้กระทำผิด ดังนั้นผู้วิจัยจึงคาดว่ารูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์น่าจะมีสัมพันธ์ทางลบกับการให้อภัย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและการให้อภัยในนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยดูว่ารูปแบบการคิดที่แตกต่างกันจะนำไปสู่การให้อภัยผู้อื่นหรือไม่

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา โดยค้นคว้าจากหนังสือ วรรณกรรม และงานวิจัยต่างๆ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

1. รูปแบบการคิด (Thinking Style)

1.1 นิยามและขอบเขต

Sternberg และ Zhang (2005) ได้ให้ความหมายของรูปแบบการคิดไว้ว่า รูปแบบที่เราชอบใช้ในการเลือกใช้ความสามารถที่เรามี

Crooks และ Stein (1991) ได้นิยามการคิดว่าเป็นกระบวนการที่แสดงออกการทำงานของสมอง ซึ่งถูกสร้างขึ้นมาผ่านการเปลี่ยนแปลงของข้อมูลอย่างซับซ้อน เช่น การตัดสินใจ การให้เหตุผล และการแก้ปัญหา เป็นต้น

เปมิกา คัลยาทอง (2552) ผู้ศึกษาอิทธิพลของรูปแบบการคิดที่มีต่อความสัมพันธ์ของความมีมนุษยธรรม บุคลิกภาพทางอารมณ์และความร่วมมือร่วมใจของพนักงานระดับปฏิบัติการของบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน) ในเขตโรงงานสระบุรี ได้ให้ความหมายของรูปแบบการคิดว่าเป็นแนวโน้มของวิธีการคิดที่บุคคลจะใช้หรือชอบใช้ในการรับรู้ การตีความ การจัดระเบียบข้อมูลที่ได้รับ การจดจำข้อมูลต่างๆ และการแก้ปัญหา และยังมีผลต่อบุคลิกภาพและพฤติกรรมทางสังคมของบุคคลด้วย โดยรูปแบบการคิดของแต่ละบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับอายุและการเรียนรู้ อย่างไรก็ตามรูปแบบการคิดก็ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้อย่างสิ้นเชิง

น้ำเพชร ช่วงทอง (2545) ผู้ศึกษาการวิเคราะห์รูปแบบการคิดของเยาวชนไทย ได้เสนอว่ารูปแบบการคิด คือ กระบวนการของสมองที่ส่งต่อบุคลิกภาพ พฤติกรรมการรับรู้ การจำ การแก้ปัญหา ความสนใจ พฤติกรรมทางสังคม ที่แต่ละบุคคลจะมีวิธีการแสดงออกมาซึ่งการคิดที่แตกต่างกัน การคิดสามารถเปลี่ยนแปลงได้จากประสบการณ์ที่คนๆ นั้นได้รับ ผลของการใช้ความคิดจะแสดงให้เห็นในลักษณะของการสรุปเป็นความคิดรวบยอด การจำแนกความแตกต่าง การจัดกลุ่ม การจัดระบบการแปลความหมายของข้อมูล รวมทั้งการสรุปอ้างอิง การเชื่อมโยงสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ ที่ได้รับมา

สรุปความหมายของรูปแบบการคิดในการวิจัยครั้งนี้ว่าแนวโน้มของรูปแบบวิธีการคิดที่บุคคลชอบใช้ในการรับรู้ การตีความ การตัดสินใจ การให้เหตุผลรับรู้ การตีความ การจัดระเบียบข้อมูลที่ได้รับ การจดจำข้อมูลต่างๆ และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นกระบวนการของสมองที่แสดงออกมา ทั้งนี้แต่ละคนจะมีการแสดงออกของรูปแบบการคิดที่ต่างกันและสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์และการเรียนรู้ แต่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ทั้งหมด

1.2 แนวคิดรูปแบบการคิดตามทฤษฎีการคิดเชิงเหตุผลและประสบการณ์ (Cognitive – Experiential Self-Theory; CEST)

Epstein และคณะ (1996) ได้สร้างทฤษฎีการคิดเชิงเหตุผลและประสบการณ์ (Cognitive – Experiential Self-Theory หรือ CEST) กล่าวถึงกระบวนการคิดประมวลข้อมูลซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระบบควบคู่กัน ได้แก่

- 1) ระบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational system) เป็นระบบการคิดที่เกิดขึ้นในระดับจิตสำนึก มีกระบวนการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล โดยไม่มีอารมณ์และความรู้สึกมาเกี่ยวข้อง และจะแสดงออกมาทางคำพูด เกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไปและซับซ้อน
- 2) ระบบการคิดเชิงประสบการณ์ (Experiential system) เป็นระบบการคิดที่เกิดขึ้นในระดับจิตใต้สำนึกรับข้อมูลและตอบสนองตามอารมณ์และความรู้สึก แสดงออกทางลักษณะท่าทาง เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ผิวเผินและเป็นไปอย่างอัตโนมัติ

แนวโน้มของบุคคลในการใช้รูปแบบการคิดอย่างใดอย่างหนึ่งใน 2 รูปแบบนี้ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ได้แก่ ความชอบส่วนบุคคลที่จะเลือกใช้รูปแบบหนึ่งมากกว่าอีกรูปแบบหนึ่ง, สถานการณ์ที่ต้องการรูปแบบการคิดที่เฉพาะเจาะจง เช่น ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ต้องใช้รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล หรือ ปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ที่ต้องใช้รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ เป็นต้น โดยรูปแบบการคิดทั้งสองรูปแบบนี้มีความแตกต่างกันในหลายลักษณะ ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างระบบการคิดเชิงเหตุผลและระบบการคิดเชิงประสบการณ์

ระบบการคิดเชิงประสบการณ์	ระบบการคิดเชิงเหตุผล
1. รับข้อมูลแบบองค์รวม	1. รับข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์
2. เกิดขึ้นอย่างอัตโนมัติ	2. เกิดขึ้นอย่างตั้งใจ
3. ตอบสนองต่ออารมณ์, ความรู้สึก (อะไรทำให้รู้สึกดี)	3. ตอบสนองต่อตรรกะ (อะไรคือเหตุผล)
4. ความคิดเชื่อมต่อกันแบบเป็นกลุ่ม	4. ความคิดเชื่อมต่อกันด้วยเหตุผล
5. พฤติกรรมเกิดจากอารมณ์ความรู้สึกที่มีต่อเหตุการณ์ในอดีต	5. พฤติกรรมเกิดจากการประเมินเหตุการณ์อย่างรู้ตัว
6. เก็บข้อมูลเป็นรูปธรรม (ภาพ อุปมา เรื่องราว)	6. เก็บข้อมูลเป็นนามธรรม (สัญลักษณ์ คำพูด ตัวเลข)
7. มีกระบวนการที่รวดเร็ว : นำไปสู่พฤติกรรมเร็วกว่า	7. มีกระบวนการที่ช้า : นำไปสู่พฤติกรรมได้ช้ากว่า
8. เปลี่ยนได้ยากและเป็นไปอย่างซ้ำๆ : เรียนรู้จากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำๆหรือเหตุการณ์ที่เข้มข้น, รุนแรง	8. เปลี่ยนแปลงได้ง่ายและรวดเร็ว : เรียนรู้จากการโต้แย้งด้วยเหตุผลและหลักฐานใหม่ๆ

ตารางที่ 1 (ต่อ)

แสดงการเปรียบเทียบระหว่างระบบการคิดเชิงเหตุผลและระบบการคิดเชิงประสบการณ์

ระบบการคิดเชิงประสบการณ์ (ต่อ)	ระบบการคิดเชิงเหตุผล (ต่อ)
9. จำแนกสิ่งต่างๆอย่างคร่าวๆ : แบ่งเป็นกลุ่มกว้าง, ความคิดรวบยอด	9. จำแนกสิ่งต่างๆอย่างเป็นระบบ
10. ประยุกต์ใช้อย่างง่าย : ไม่เชื่อมโยงกัน, เป็นไปตามอารมณ์, มีกระบวนการที่เฉพาะเจาะจง	10. ประยุกต์ใช้อย่างซับซ้อน : อาศัยความเชื่อมโยงจากบริบทรอบตัว
11. ความคิดถูกควบคุมด้วยอารมณ์	11. สามารถควบคุมความคิดตัวเองได้
12. มีเหตุผลของตัวเอง : ประสบการณ์คือสิ่งที่ถูกต้อง	12. ต้องใช้ตรรกะและหลักฐานในการพิสูจน์

จาก Epstein และคณะ, 1996, p.393

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นความแตกต่างของระบบการคิดเชิงเหตุผลและเชิงประสบการณ์ ดังนี้

1. การรับข้อมูลแบบองค์รวม และการรับข้อมูลแบบใช้การวิเคราะห์

บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์มีแนวโน้มจะรับข้อมูลและตอบสนองต่อสิ่งเร้าทั้งหมดแบบภาพรวมหรือองค์รวมแตกต่างจากบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล ซึ่งจะรับข้อมูลและตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่อยู่โดดเดี่ยว, เป็นนามธรรม หรือสิ่งเร้าที่ต้องใช้การคิดวิเคราะห์ อย่างไรก็ตามในงานวิจัยของ Gilbert และ Malone (1995) พบว่า เมื่อบุคคลตกอยู่ในสถานการณ์คับขัน บุคคลจะลดการคิดเชิงผลลง และมีแนวโน้มจะใช้การคิดเชิงประสบการณ์มากขึ้น ในทางกลับกัน ในสถานการณ์ปกติที่ไม่ถูกกดดัน จะทำให้เกิดการคิดเชิงเหตุผลมากขึ้น

2. การตอบสนองโดยอัตโนมัติและไม่ต้องใช้ความพยายามกับการตอบสนองอย่างตั้งใจและใช้ความพยายาม

รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์เป็นระบบอัตโนมัติ เกิดขึ้นเองโดยไม่ต้องใช้ความพยายาม และแทบจะไม่ใช้ทรัพยากรทางคิดเลย รูปแบบการคิดเช่นนี้สามารถเห็นได้ในชีวิตประจำวัน เช่น การมองรูปภาพ ซึ่งจะเกิดการรับรู้และการตอบสนองขึ้นอย่างรวดเร็ว ในขณะที่รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลเกิดจากการคิดวิเคราะห์โดยความตั้งใจของบุคคลและอาศัยทรัพยากรทางปัญญาอย่างมาก ตัวอย่างเช่น การอ่านหนังสือซึ่งต้องใช้การคิดวิเคราะห์ในการทำความเข้าใจเนื้อหาในหนังสือ

3. รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์มีความเกี่ยวข้องกับอารมณ์และความรู้สึก ในขณะที่รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลไม่มีความสัมพันธ์กับอารมณ์และความรู้สึกเลย

ทฤษฎี CEST กล่าวว่า อารมณ์และความรู้สึกมีอิทธิพลอย่างมากต่อบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ ทำให้บุคคลเกิดการเชื่อมโยงประสบการณ์ทางอารมณ์ในอดีตและตอบสนองต่อสิ่งต่างๆโดยเปรียบเทียบประสบการณ์ทางอารมณ์ในอดีตที่ใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่กำลังเผชิญ

ในขณะที่บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลจะไม่ถูกอิทธิพลของอารมณ์และความรู้สึกตอบสนองต่อสิ่งต่างๆ ด้วยเหตุผล โดยไม่มีอารมณ์และความรู้สึกมาเกี่ยวข้อง

4. การคิดเชื่อมโยงแบบเป็นกลุ่มและการคิดเชื่อมโยงโดยเหตุผล

การคิดเชื่อมโยงสิ่งเร้าของบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์จะอาศัยข้อมูล สิ่งเร้าที่เคยเห็นหรือสถานการณ์ที่เคยประสบมาก่อนในการเชื่อมโยงข้อมูลเข้าด้วยกัน ในขณะที่รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลจะเชื่อมโยงข้อมูลโดยการพิจารณาตามหลักของเหตุและผลว่าสิ่งใดเป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน

5. พฤติกรรมที่เกิดจากอารมณ์ของเหตุการณ์ในอดีตและพฤติกรรมที่เกิดจากการประเมินเหตุการณ์อย่างรู้ตัว

อย่างที่ได้อธิบายไว้ในข้อ 3 บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าโดยเชื่อมโยงกับประสบการณ์ทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่ใกล้เคียงกัน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นจึงเป็นพฤติกรรมเช่นเดียวกับที่เคยทำในเหตุการณ์ในอดีตนั้น ในขณะที่บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล พฤติกรรมที่เกิดขึ้นไม่ได้มาจากประสบการณ์ทางอารมณ์ในอดีตเหมือนกับบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ แต่เกิดจากการประเมินสถานการณ์ที่กำลังประสบ ณ ขณะนั้น จากนั้นจึงกระทำพฤติกรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์นั้นตามที่ได้คิดไตร่ตรองมา

6. การเก็บข้อมูลเป็นรูปธรรมและการเก็บข้อมูลเป็นนามธรรม

รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์จะจัดเก็บข้อมูลเป็นรูปธรรม เช่น ตัวอย่าง รูปภาพ และเรื่องราวซึ่งชัดเจนและสามารถทำความเข้าใจได้ทันที ทำให้บุคคลที่มีรูปแบบการคิดนี้จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เป็นรูปธรรมได้ดีกว่าสิ่งเร้าที่เป็นนามธรรม ในทางตรงกันข้าม รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลจะเก็บข้อมูลเป็นนามธรรม เช่น สัญลักษณ์ ตัวเลข ซึ่งทำให้ตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่เป็นนามธรรมได้เร็วกว่าสิ่งเร้ารูปธรรม

7. กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วหรือทันทีทันใดและกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างช้าๆหรือค่อยเป็นค่อยไป

จากข้อ 2 เนื่องจากรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์มีการตอบสนองต่อสิ่งต่างๆโดยอัตโนมัติ ในขณะที่รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีการตอบสนองที่เกิดขึ้นอย่างตั้งใจ จึงทำให้ความเร็วของการกระทำพฤติกรรมตอบสนองต่างกัน บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าอย่างรวดเร็ว ซึ่งเหมาะกับสถานการณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น การเดินข้ามถนน ส่วนบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลจะตอบสนองต่อสิ่งเร้าได้ช้ากว่า ซึ่งเหมาะกับการทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความคิด เช่น การแก้ปัญหาต่างๆ

8. การเปลี่ยนแปลงอย่างช้าๆจากการสั่งสมประสบการณ์และการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วด้วยความเร็วของการคิด

หากรูปแบบการคิดเชิงประสพการณ์ตอบสนองจากการเปรียบเทียบเหตุการณ์ในอดีตแล้ว แสดงว่าบุคคลจำเป็นต้องเรียนรู้ผ่านการสังสมประสพการณ์ ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนแปลงได้โดนทันที ต้องใช้เวลานานและเปลี่ยนทีละน้อยๆอย่างช้าๆ จึงจะทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงขึ้น ในขณะที่รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล ซึ่งรับข้อมูลจากสิ่งเร้าโดยประเมินสิ่งเร้านั้นก่อนแล้วค่อยตอบสนอง การเปลี่ยนแปลงจึงสามารถเกิดขึ้นได้โดยทันทีและเปลี่ยนแปลงอย่างถาวรด้วย เนื่องจากมีการคิดวิเคราะห์ที่ไตร่ตรองก่อน

9. การจำแนกสิ่งต่างๆอย่างคร่าวๆและการจำแนกสิ่งต่างๆอย่างเป็นระบบ

รูปแบบการคิดเชิงประสพการณ์จะแบ่งแยกและจัดประเภทข้อมูลไว้อย่างกว้างๆด้วยหลักการง่ายๆ โดยไม่ผ่านการคิดไตร่ตรองอย่างเป็นระบบเหมือนกับรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล ซึ่งจะจัดประเภทและแยกความแตกต่างของข้อมูลไว้อย่างเป็นระบบ

10. การนำไปประยุกต์ใช้ได้ต่ำและการนำไปประยุกต์ใช้ได้สูง

รูปแบบการคิดเชิงประสพการณ์จะจัดเก็บข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง ชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายจากเหตุการณ์ทางอารมณ์และประสพการณ์ที่เกิดขึ้นซ้ำๆในอดีต อย่างไรก็ตาม จากงานวิจัยของ Donovan และ Epstein (1997) พบว่า บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสพการณ์ตอบสนองต่อทุกสถานการณ์แตกต่างกัน แม้ว่าจะมีสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกันก็ตาม กล่าวคือ พวกเขาจะตอบสนองต่อสถานการณ์ใหม่ด้วยวิธีการที่เฉพาะกับสถานการณ์นั้น แทนที่จะใช้การตอบสนองเดียวต่อทุกสถานการณ์แบบบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล การจัดเก็บข้อมูลของรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลจะเก็บข้อมูลเป็นหลักการกว้างๆหรือเป็นนามธรรม ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกสถานการณ์

11. กระบวนการคิดที่ทำงานโดยจิตใต้สำนึกและกระบวนการคิดที่ทำงานโดยจิตสำนึก

รูปแบบการคิดเชิงประสพการณ์มีกระบวนการที่เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติและทำความเข้าใจด้วยหลักการง่ายๆ (Heuristic rule) ซึ่งไม่ต้องใช้ความพยายาม เรียนรู้จากประสพการณ์แบบเชิงรับ (Passive) บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสพการณ์มีแนวโน้มที่จะถูกครอบงำด้วยอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากจิตใต้สำนึกและไม่สามารถควบคุมได้ ในขณะที่รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างรู้ตัวและต้องใช้ความพยายามในการทำความเข้าใจด้วยหลักตรรกะ เป็นการเรียนรู้จากประสพการณ์แบบเชิงรุก (Active) บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลจะควบคุมความคิดของตัวเองอย่างรู้ตัวและด้วยความตั้งใจ ด้วยไม่มีอิทธิพลของอารมณ์และความรู้สึกมาเกี่ยวข้อง

12. การเชื่อมั่นใจประสพการณ์ของตนเองและการใช้ตรรกะและหลักฐานในการพิสูจน์

สำหรับบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสพการณ์ ประสพการณ์ที่พวกเขาเคยเผชิญไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมล้วนเป็นความจริงและเป็นสิ่งที่ถูกต้อง ในขณะที่บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลพิจารณาความเชื่อและสิ่งที่เห็นภายใต้หลักของเหตุผลและหลักฐานเชิงประจักษ์

2. การให้อภัย(Forgiveness)

2.1 นิยามและขอบเขต

นักวิชาการหลายคนได้ให้นิยามความหมายของการให้อภัยที่แตกต่างกัน แม้ว่ามุมมองของการให้อภัยจะมีความหลากหลาย แต่ก็ยังมีความสอดคล้องกันคือ การให้อภัยนั้นส่งผลดีต่อบุคคล (Worthington, 2005 อ้างถึงใน Lopez, Snyder, & Pedrotti, 2010)

Thompson และคณะ (2005) ได้ให้ความหมายของการให้อภัยไว้ว่าเป็นการปลดปล่อยจากสภาวะทางลบที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิดต่อบุคคล

McCullough และคณะ (1998 อ้างถึงใน Lopez et al., 2010) กล่าวว่า การให้อภัยเป็นแรงจูงใจที่เกื้อหนุนทางสังคมต่อผู้อื่นซึ่งได้แก่ 1) ไม่หลีกเลี่ยงการเผชิญกับผู้กระทำผิดต่อตน รวมถึงไม่ต้องการทำร้ายหรือล้างแค้นต่อบุคคลผู้กระทำผิดนั้น และ 2) มีความต้องการที่จะทำสิ่งดีๆต่อผู้กระทำผิด

Tangney และคณะ (1999 อ้างถึงใน Lopez et al., 2010) เสนอว่า การให้อภัยเป็นการแสดงถึง 1) การเปลี่ยนแปลงทางปัญญา-ความรู้สึกจากการถูกกระทำผิด 2) ผู้ถูกกระทำประเมินการกระทำผิดที่เกิดขึ้นและรับรู้ถึงสิ่งที่ผู้กระทำต้องรับผิดชอบ อย่างไรก็ตาม 3) ผู้ถูกกระทำมีอิสระที่จะเลือกไม่เอาผิด ล้มเลิกความต้องการที่จะล้างแค้น ลงโทษหรือเรียกร้องการชดใช้จากผู้กระทำผิด การไม่เอาผิดนี้เชื่อมโยงไปถึง 4) การยุติความรู้สึกทางลบต่อตัวผู้กระทำผิด ผู้ถูกกระทำต้องก้าวข้ามความรู้สึกไม่พอใจและความโกรธที่เกิดขึ้นเพื่อที่จะนำไปสู่การให้อภัย และในช่วงท้าย หลังจากให้อภัยได้แล้ว 5) ผู้ถูกกระทำผิดจะไม่รู้สึกว่าตัวเองเป็นเหยื่อของการกระทำผิดอีกต่อไป

Enright และคณะ (1998 อ้างถึงใน Lopez et al., 2010) นักวิชาการที่มีประวัติการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการให้อภัยเป็นเวลายาวนานที่สุดได้ให้ความหมายไว้ว่า การให้อภัยคือความตั้งใจที่จะละทิ้งความไม่พอใจ การตัดสินทางลบ และการเพิกเฉยต่อบุคคลที่ทำร้ายเราอย่างไม่มีเหตุผล ขณะเดียวกันก็เพิ่มความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ ความเมตตากรุณา หรือแม้แต่ความรักต่อผู้กระทำผิด

สรุปความหมายของการให้อภัยในการวิจัยครั้งนี้ว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางปัญญา และความรู้สึกที่เกิดขึ้น เมื่อบุคคลถูกกระทำผิด โดยรับรู้และประเมินการกระทำที่เกิดขึ้น และลดความรู้สึกทางลบที่เกิดขึ้น เช่น ความไม่พอใจ ความโกรธ การตัดสินทางลบ ทำให้บุคคลไม่รู้สึกตัวตัวเองเป็นผู้ถูกกระทำ นำไปสู่การตัดสินใจไม่เพิกเฉยหรือล้างแค้นตัวผู้กระทำผิด และเพิ่มความรู้สึกทางบวกต่อผู้กระทำผิด เช่น ความรู้สึกเห็นอกเห็นใจ ความรักความเมตตา และอยากทำสิ่งดีๆต่อผู้กระทำผิดมากขึ้น

2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการให้อภัย

การให้อภัยสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ พื้นนิสัยในการให้อภัย (dispositional forgiveness) และการให้อภัยเฉพาะสถานการณ์ (state forgiveness) ซึ่งในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้จะสนใจในปัจจัยพื้นนิสัยในการให้อภัยทั้งนี้พื้นนิสัยในการให้อภัยหมายถึง แนวโน้มที่บุคคลจะให้อภัยผู้อื่น (Thompson et al., 2005)

งานวิจัยส่วนมากจะศึกษาพื้นนิสัยในการให้อภัยต่อผู้อื่นเพียงอย่างเดียว แต่ในงานวิจัยนี้แบ่งพื้นนิสัยในการให้อภัยออกเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) พื้นนิสัยในการให้อภัยตนเอง 2) พื้นนิสัยในการให้อภัยผู้อื่นและ 3) พื้นนิสัยในการให้อภัยเหตุการณ์ (Thompson et al., 2005) ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 พื้นนิสัยในการให้อภัยตนเอง (forgiveness of self)

Hall และ Fincham (2005) ได้ให้ความหมายของการให้อภัยตนเองไว้ว่า เป็นการลดแรงจูงใจในการหลีกเลี่ยงสิ่งเร้าที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดของตนเองและหยุดการลงโทษตัวเอง (self-punishment) ในขณะเดียวกันก็เพิ่มแรงจูงใจที่จะทำดีต่อตัวเองมากขึ้นเป็นการเปลี่ยนจากแรงจูงใจทางลบไปสู่แรงจูงใจทางบวกต่อตัวเองโดยก่อนที่บุคคลจะสามารถให้อภัยตนเองได้นั้น จำเป็นต้องมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) บุคคลต้องตระหนักว่าตนได้กระทำผิดตัวเองและยอมรับความผิดนั้น
- 2) บุคคลต้องเผชิญกับความรู้สึกผิดและเสียใจ
- 3) บุคคลต้องหลุดพ้นจากความรู้สึกเหล่านั้นและมีแรงจูงใจที่จะเปลี่ยนแปลงจากการลงโทษตัวเองไปสู่การยอมรับในตนเอง

องค์ประกอบที่ 2 พื้นนิสัยในการให้อภัยผู้อื่น (forgiveness of other)

การให้อภัยผู้อื่น คือ การตอบสนองของบุคคลที่มีต่อบุคคลที่ทำให้เขาเจ็บปวด โดยเปลี่ยนแปลงความคิด ความรู้สึก และพฤติกรรมทางลบต่อบุคคลนั้นไปสู่ภาวะกลางๆหรือทางบวก (อ้างถึงใน ชิตศุภางค์ รัชชีสมบัติศิริ, 2550)

Enright (2001อ้างถึงใน Knutson, Enright, & Garbers, 2008) และ Enright และ Fitzgibbons (2000 อ้างถึงใน Knutson et al., 2008) อธิบายกระบวนการให้อภัยว่าสามารถแบ่ง 4 ขั้นตอนใหญ่ๆ ได้แก่ 1) การเปิดเผย (uncovering) ยอมรับว่าการกระทำผิดนั้นเกิดขึ้นแล้วและเผชิญกับผลทางลบที่เกิดขึ้น 2) ตัดสินใจที่จะให้อภัย (deciding to forgive) มีความต้องการที่จะเปลี่ยนแปลงและเลือกที่จะให้อภัยเพื่อให้สามารถเผชิญหน้ากับผู้กระทำผิดได้ 3) ลงมือปฏิบัติ (working) พยายามมองผู้กระทำผิดในมุมมองที่กว้างกว่าการกระทำของเขาและรู้สึกเห็นใจในตัว

ผู้กระทำผิด และ 4) คิดอย่างลึกซึ้ง (Deepening) ถึงความหมายและจุดประสงค์ในการกระทำผิดนั้น และมองหาข้อดีของการให้อภัย

องค์ประกอบที่ 3 พื้นนิสัยในการให้อภัยสถานการณ์ (forgiveness of situations)

Thompson และคณะ (2005) กล่าวว่า การให้อภัยเป็นการมุ่งปรับเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับการกระทำผิดของบุคคลและลดพฤติกรรม ความคิด และความรู้สึกทางลบที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดนั้น อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ที่ก่อให้เกิดความรุนแรงต่อตัวบุคคลและนำไปสู่การตอบสนองทางลบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น บุคคลสามารถให้อภัยแก่เหตุการณ์นั้นได้เช่นเดียวกัน โดยเปลี่ยนการตอบสนองจากทางลบเป็นกลางๆหรือทางบวก

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้ ผู้วิจัยได้หางานวิจัยที่ครอบคลุมในประเด็นของรูปแบบการคิดและการให้อภัย โดยในประเด็นรูปแบบการคิด ผู้วิจัยจะเน้นไปที่ทฤษฎีการคิดเชิงเหตุผลและเชิงประสบการณ์ (Cognitive – Experiential Self-Theory; CEST) เป็นหลัก เนื่องจากเป็นทฤษฎีหลักที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ส่วนในประเด็นการให้อภัย ผู้วิจัยจะเน้นไปที่ความสัมพันธ์ระหว่างการให้อภัยกับตัวแปรทางจิตวิทยาต่างๆ และกระบวนการในการให้อภัยเป็นหลัก

งานวิจัยเรื่องแรกเป็นเรื่องเกี่ยวกับรูปแบบการคิด โดย Epstein และคณะ (1996) ที่ศึกษาความแตกต่างของรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและเชิงประสบการณ์ในบุคคล โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาจิตวิทยาของมหาวิทยาลัยจำนวน 184 คนแบ่งเป็นเพศชาย 55 คนและเพศหญิง 129 คน พบว่า เพศชาย ($M=67.02$) มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลสูงกว่าเพศหญิง ($M=63.12$, $t(182) = 2.31$, $p < .05$) แต่ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ นอกจากนี้ยังศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและเชิงประสบการณ์กับความสามารถในการจัดการ (Coping ability) และการปรับตัว (Adjustment) พบว่า บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลจะมีความสามารถในการจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีความคิดดีที่ไปในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงการเหมารวมทางลบ มีการแก้ปัญหาที่ดี และหลีกเลี่ยงการมองโลกในแง่ดีที่ไม่อยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง ในขณะที่บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์มีแนวโน้มที่จะเป็นคนใต้อ่อนและมีความเชื่อที่ไม่เป็นไปตามความเป็นจริง นอกจากนี้ยังเชื่อในธรรมเนียมหรือสิ่งที่ปฏิบัติต่อกันมาว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องที่สุด

ต่อมา Pacini และ Epstein (1999) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและเชิงประสบการณ์กับ Big five และตัวแปรอื่นๆ เช่น ความเชื่อทั่วไป (Basic Belief) การคิดแบบจัดประเภท (Categorical thinking) เป็นต้น โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาจิตวิทยาของ

มหาวิทยาลัยจำนวน 399 คน แบ่งเป็นเพศชาย 75 คน เพศหญิง 315 คนและผู้รวมการทดลองที่ไม่ได้ระบุเพศไว้อีก 9 คน พบว่า รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมากกับความแข็งแกร่งของอีโก้ (Ego strength) การเปิดรับประสบการณ์ใหม่ (Openness) ความรู้สึกผิดชอบชั่วดี (Conscientiousness) และความเชื่อทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับความชื่นชอบในตัวเอง (Favorable self) และโลก (Favorable world) และมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมากกับความเอนเอียงทางอารมณ์ (Neuroticism) และความเป็นอนุรักษนิยม (Conservatism) ส่วนรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมากกับการเข้าสังคม (Extraversion) การยอมรับซึ่งกันและกัน (Agreeableness) การแสดงออกซึ่งอารมณ์ (Emotional Expressivity) และความเชื่อทั่วไปที่เกี่ยวกับความชื่นชอบในความสัมพันธ์ (Favorable relationship) และมีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมากกับการคิดแบบจัดประเภท (Categorical thinking), การไม่เชื่อใจผู้อื่น (Distrust of Other) และความไม่อดทนอดกลั้น (Intolerance)

สำหรับงานวิจัยเกี่ยวกับการให้อภัย มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการให้อภัยจำนวนมาก โดยส่วนใหญ่จะศึกษาเกี่ยวกับผลทางบวกของการให้อภัยต่อสุขภาวะทางจิต (Psychological well-being) ซึ่งค่อนข้างจะมีผลการศึกษาที่บ่งชี้ในทางเดียวกันเช่น Thompson และคณะ (2005) ได้วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่สัจการให้อภัย ซึ่งประกอบด้วยการให้อภัยตนเอง, การให้อภัยผู้อื่นและการให้อภัยสถานการณ์ กับตัวแปรทางจิตวิทยาอื่นๆ ในนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 504 คน โดยมีอายุเฉลี่ยอยู่ที่ 19 ปี พบว่า การให้อภัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยืดหยุ่นทางปัญญา (Cognitive flexibility, $r = .51, p < .001$) อารมณ์ทางบวก (Positive Affect, $r = .39, p < .001$) และการเบี่ยงเบนความสนใจ (Distraction, $r = .32, p < .001$) และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการหวนนึกถึงความผิด (Rumination, $r = -.34, p < .001$) อารมณ์ทางลบ (Negative Affect, $r = -.48, p < .001$), การแก้แค้น (Vengeance, $r = -.36, p < .001$) และความอาฆาต (Hostility, $r = -.35, p < .001$) นอกจากนี้ ยังพบว่า การให้อภัยสามารถทำนาย 4 องค์ประกอบหลักของการมีสุขภาพจิตที่ดี (Psychological well-being) อันได้แก่ ความโกรธ (Anger) ความวิตกกังวล (Anxiety) ความซึมเศร้า (Depression) และความพึงพอใจในชีวิต (Satisfaction with life)

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของ Fehr และคณะ (2010) ได้วิเคราะห์ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการให้อภัยระหว่างบุคคลด้วยการวิเคราะห์แบบอภิมาน (Meta - Analysis) จากงานวิจัย 175 เรื่อง ผลการศึกษา พบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางลบปานกลางกับการให้อภัย ได้แก่ แรงจูงใจ (Intent, $r = -.50$) ความรับผิดชอบ (Responsibility, $r = -.36$) การหวนนึกถึงความผิด (Rumination, $r = -.33$) และสภาวะความโกรธ (State anger, $r = -.45$) นอกจากนี้มีตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกปานกลางกับการให้อภัย ได้แก่ การขอโทษ (Apology, $r = .40$) ความพึงพอใจในความสัมพันธ์ (Relationship satisfaction, $r = .36$) และความเข้าอกเข้าใจ ณ ขณะนั้น (State

empathy, $r = .53$) ส่วนตัวแปรอื่นๆ ที่ไม่มีความสัมพันธ์กับการให้อภัยหรือมีความสัมพันธ์ในระดับเล็กน้อยได้แก่ ความสนิทสนมในความสัมพันธ์ (Relationship closeness, $r = .27$) ลักษณะนิสัยโกรธ (Trait anger, $r = -.20$) และ เพศ (Gender, $r = .01$) เป็นต้น

ต่อมาเป็นงานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการคิดและการให้อภัย จากที่ผู้วิจัยได้ค้นคว้ามา ไม่ค่อยมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับทฤษฎีทางปัญญากับการให้อภัยมากนักเรื่องที่มีความใกล้เคียงกับหัวข้อในการวิจัยครั้งนี้ที่สุด มีจำนวน 2 เรื่อง ซึ่งเป็นจำนวนที่ค่อนข้างน้อย โดยผลการศึกษาของงานวิจัยทั้งสองค่อนข้างบ่งชี้ว่ารูปแบบการคิดน่าจะมีสัมพันธ์กับการให้อภัย ตัวอย่างเช่น Brown, Barnes และ Campbell (2007) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการยึดมั่นในศาสนา (Religious fundamentalism) และมีติของการให้อภัย คือ เจตคติต่อการให้อภัย (Pro-forgiveness attitudes) และแนวโน้มในการให้อภัยผู้อื่น (Tendency to forgive others) ผลจากงานวิจัยพบว่า การยึดมั่นในศาสนามีความสัมพันธ์ทางบวกและมีอิทธิพลในการทำนายเจตคติต่อการให้อภัย ($\beta = 0.22$, $t(677) = 4.20$, $p < 0.001$) แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับแนวโน้มในการให้อภัย ($\beta < 0.01$, $t(677) = 0.01$, $p > 0.25$) นอกจากนี้ยังนำผลจากงานวิจัยแรกมาศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความเลื่อมใสในศาสนา (Religiosity) กับความต้องการทางโครงสร้าง (Need for structure) ซึ่งเป็นตัวแปรทางปัญญาที่สัมพันธ์กับความไม่ยืดหยุ่น (Rigid) และรูปแบบการคิดแบบจัดประเภท (Categorical thinking) ผลการศึกษาพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างความเลื่อมใสในศาสนากับเจตคติต่อการให้อภัยจะสูงขึ้น เมื่อบุคคลมีความต้องการทางโครงสร้างสูง แต่ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าวในตัวแปรแนวโน้มในการให้อภัย ซึ่งมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเลื่อมใสในศาสนา แต่มีความสัมพันธ์ทางลบกับความต้องการทางโครงสร้าง

งานวิจัยของ Sargent (2004) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทางปัญญา การลงโทษ และความซับซ้อนในการระบุสาเหตุ (Attributional complexity) พบว่า ความต้องการทางปัญญามีความสัมพันธ์ทางลบกับการลงโทษ ($r = -.27$, $p < .01$) และมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความซับซ้อนในการระบุสาเหตุ ($r = .58$, $p < .01$) นอกจากนี้ยังมีการวิจัยต่อ โดยศึกษาความสัมพันธ์ในการทำนายระหว่างความต้องการทางปัญญาและการลงโทษ โดยมีความซับซ้อนในการระบุสาเหตุ พบว่า ความซับซ้อนในการระบุสาเหตุเป็นตัวแปรสื่อในความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทางปัญญาและการลงโทษ กล่าวคือ บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูงจะไม่สนับสนุนการลงโทษผู้กระทำความผิด เพราะบุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูงจะระบุสาเหตุของพฤติกรรมการกระทำความผิดที่ซับซ้อนกว่าบุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาต่ำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและการให้อภัยต่อผู้อื่นในนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

สมมุติฐานการวิจัย

1. รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational thinking style) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการให้อภัยผู้อื่น
2. รูปแบบการคิดเชิงใช้ประสบการณ์ (Experiential thinking style) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับการให้อภัยผู้อื่น
3. รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational thinking style) และเชิงใช้ประสบการณ์ (Experiential thinking style) สามารถร่วมกันทำนายการให้อภัยผู้อื่น

ขอบเขตการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัย

ตัวแปรต้น : รูปแบบการคิด 2 แบบ คือ รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและเชิงประสบการณ์

ตัวแปรตาม : ทัศนคติในการให้อภัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 183 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเพศหญิง 103 คนและเพศชาย 80 คน

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา คณะและมหาวิทยาลัย, มาตรฐานวัดรูปแบบการคิด ผู้วิจัยพัฒนาจากมาตรวัด Rational-Experiential Inventory (REI) ของ Epstein และคณะ (1996) จำนวน 36 ข้อ, มาตรฐานวัดทัศนคติในการให้อภัย (Heartland Forgiveness Scale; HFS) พัฒนาโดย Thompson และคณะ (2005) และแปลเป็นภาษาไทยโดย ชิตศุภางค์ รัชสีสมบัติศิริ (2550) จำนวน 24 ข้อ

คำจำกัดความในงานวิจัย

1. รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational thinking style) หมายถึง วิธีการคิดของบุคคลซึ่งมีกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างตั้งใจ มีการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล โดยไม่มีอารมณ์และความรู้สึกมาเกี่ยวข้องในงานวิจัยครั้งนี้รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล หมายถึง คะแนนที่ได้จากมาตรวัดรูปแบบการคิด

ในส่วนรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจากมาตรวัด Rational-Experiential Inventory (REI) ของ Epstein และคณะ (1996)

2. รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ (Experiential thinking style) หมายถึง วิธีการคิดของบุคคลซึ่งมีกระบวนการเกิดขึ้นโดยอัตโนมัติ ได้รับอิทธิพลจากอารมณ์และความรู้สึก ในงานวิจัยครั้งนี้รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ หมายถึง คะแนนที่ได้จากมาตรวัดรูปแบบการคิดในส่วนรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ซึ่งผู้วิจัยพัฒนาจากมาตรวัด Rational-Experiential Inventory (REI) ของ Epstein และคณะ (1996)

3. การให้อภัย (Forgiveness) หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางปัญญาและความรู้สึกต่อผู้กระทำผิด โดยลดความรู้สึกทางลบและเพิ่มความรู้สึกทางบวกที่มีต่อผู้กระทำผิด ในงานวิจัยนี้การให้อภัยจะเน้นไปที่พื้นนิสัยในการให้อภัย (Dispositional forgiveness) หมายถึงคะแนนที่ได้จากมาตรวัดพื้นนิสัยในการให้อภัย (จิตศุภางค์ รัชชีสมบัติศิริ, 2550) ซึ่งพัฒนามาจากมาตรวัด Heartland Forgiveness Scale (HFS) ของ Thompson และคณะ (2005)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบความสัมพันธ์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและการให้อภัยในนิสิตระดับปริญญาบัณฑิต
2. เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้นิสิตเห็นความสำคัญของรูปแบบการคิดและการให้อภัย

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบสหสัมพันธ์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิด และพื้นนิสัยในการให้ภัย โดยมีกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

- ชั้นพัฒนามาตรวัด : นิสิตคณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 ที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาจิตวิทยาพัฒนาการในภาคการศึกษาที่ 2/2555 ทั้งหมดจำนวน 59คน
- ชั้นศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร: นิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยต่างๆทั้งในกรุงเทพและเขตปริมณฑล ทั้งหมดจำนวน 183คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ชั้นปีการศึกษา คณะและมหาวิทยาลัยโดยลักษณะการตอบนั้นจะให้ผู้ตอบแบบสอบถามทำเครื่องหมายกากบาท X ลงใน □ หรือเติมข้อความตามความจริง

ส่วนที่ 2 มาตรวัดรูปแบบการคิด ซึ่งการวิจัยครั้งนี้แปลมาจากมาตรวัด Rational-Experiential Inventory (REI) ของ Pacini R. และ Epstein S. จากหัวข้อ The Relation of Rational and Experiential Information Processing Styles to Personality, Basic Beliefs, and the Ratio-Bias Phenomenon ในบทความ Journal of personality and Social Psychology (1999) โดยวัดรูปแบบการคิด 2 แบบ คือ การคิดเชิงเหตุผลและการคิดเชิงประสบการณ์ ซึ่งมาตรวัดนี้เป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า (Likert scale) จำนวน 36 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ “ไม่ตรงมากที่สุด = 1” “ไม่ตรงมาก = 2” “ตรงและไม่ตรงพอๆกัน = 3” “ตรงมาก = 4” “ตรงที่สุด = 5”

มาตรวัดรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและเชิงประสบการณ์มีจำนวนรวม 36 ข้อ โดยแบ่งจำนวนข้อได้ดังนี้

- รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล มีจำนวนข้อกระทง 18 ข้อแบ่งเป็นมิติความชื่นชอบ (Engagement) จำนวน 8 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 4 ข้อและข้อกระทงทางลบ 4 ข้อและมิติความสามารถ (ability) จำนวน 10 ข้อซึ่งแบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 5 ข้อและข้อกระทงทางลบ 5 ข้อ

- รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ มีจำนวนข้อกระทง 18 ข้อแบ่งเป็นมิติความชื่นชอบ (Engagement) จำนวน 9 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 4 ข้อและข้อกระทงทางลบ 5 ข้อและมิติความสามารถ (ability) จำนวน 9 ข้อซึ่งแบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 6 ข้อและข้อกระทงทางลบ 3 ข้อ

ตารางที่ 2

ตารางแสดงจำนวนข้อกระทงทางบวกและทางลบของมาตรวัดรูปแบบการคิด

มิติ	จำนวนข้อทางบวก (ข้อ)	จำนวนข้อทางลบ(ข้อ)
Rational Engagement (re)	4	4
Rational Ability (ra)	5	5
Experiential Engagement (ee)	4	5
Experiential Ability (ea)	6	3
รวม	19	17

ส่วนที่ 3มาตรวัดพินินสัยในการให้อภัย (Heartland Forgiveness Scale; HFS) ในงานวิจัยครั้งนี้ได้นำมาตรวัดที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดยจิตศุภางค์ รังสีสมบัติศิริ (2550) ซึ่งแปลมาจากงานของ Thompson, L. Y., Synder, C. R., Hoffman, L., Michael, S. T., Rasmusen, H. N., Billings, L. S., Heinze, L., Neufeld, J. E., Shorey, H. S., Roberts, J. C., Roberts, D. E. จากหัวข้อ Dispositional Forgiveness of Self, Others, and Situations ในบทความ Journal of Personality (2005) โดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การให้อภัยตนเอง การให้อภัยผู้อื่นและการให้อภัยเหตุการณ์ ซึ่งมาตรวัดนี้เป็นมาตรวัดแบบประเมินค่า (Likert scale) จำนวน 25 ข้อ แบ่งเป็น 7 ระดับ คือ “ไม่ตรงกับฉันมากที่สุด = 1” “ไม่ตรงกับฉันปานกลาง = 2” “ไม่ตรงกับฉันน้อย = 3” “ตรงและไม่ตรงกับฉันพอๆกัน = 4” “ตรงกับฉันน้อย = 5” “ตรงกับฉันปานกลาง = 6” “ตรงกับฉันมากที่สุด = 7”

มาตรวัดพินินสัยในการให้อภัย มีจำนวนรวม 25 ข้อ โดยแบ่งจำนวนข้อได้ ดังนี้

- การให้อภัยตนเอง มีจำนวนข้อกระทง 8 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 4 ข้อและข้อกระทงทางลบ 4 ข้อ

- การให้ภัยผู้อื่น มีจำนวนข้อกระทง 9 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 4 ข้อและข้อกระทงทางลบ 5 ข้อ
- การให้ภัยเหตุการณ์ มีจำนวนข้อกระทง 8 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงทางบวก 3 ข้อและข้อกระทงทางลบ 5 ข้อ

ตารางที่ 3

ตารางแสดงจำนวนข้อกระทงทางบวกและทางลบของมาตรพินิสัยในการให้ภัย

องค์ประกอบการให้ภัย	จำนวนข้อทางบวก (ข้อ)	จำนวนข้อทางลบ (ข้อ)
การให้ภัยตนเอง	4	4
การให้ภัยผู้อื่น	4	5
การให้ภัยเหตุการณ์	3	5
รวม	11	14

ขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. มาตรฐานรูปแบบการคิด(Rational-Experiential Inventory)มีขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยได้นำมาตรวัด Rational-Experiential Inventory (REI) ซึ่งเป็นฉบับภาษาอังกฤษของ Pacini และ Epstein (1996) เพื่อนำมาแปลจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยมีจำนวนข้อกระทงทั้งหมด 40 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงเกี่ยวกับรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล 20 ข้อและข้อกระทงเกี่ยวกับรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ 20 ข้อ

1.2 ตรวจสอบความเหมาะสมทางภาษาของข้อกระทง ผู้วิจัยนำมาตรวัดที่ได้รับการแปลภาษาแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน (รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในภาคผนวก) ช่วยตรวจพิจารณาความตรงตามเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขข้อกระทงให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้น ซึ่งจากผลการตรวจสอบข้อกระทงทั้ง 40 ข้อ พบว่า ข้อกระทงส่วนใหญ่ตรงตามนิยามคำจำกัดความจำเป็นต้องมีในมาตรวัดชุดนี้ และมีการปรับแก้ไขภาษาให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเป็นบางข้อ

1.3 ผู้วิจัยนำมาตรวัดนี้ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะจิตวิทยา จำนวน 59 คน และนำข้อมูลได้มาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation: CITC) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อกระทงโดยดูว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าค่า

Critical r ($r = .257, df = 57, p < .05$) โดยแยกวิเคราะห์ระหว่างมาตรวัดส่วนของรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและมาตรวัดส่วนของรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ ผลที่ได้พบว่า ในมาตรวัดส่วนของรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลทั้งหมด 20 ข้อ มีข้อกระทงไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 2 ข้อ และคงเหลือข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 18 ข้อ (ภายหลังการตัดข้อกระทงแล้ว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .356 ถึง .756 และมีค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .906) ส่วนของรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ทั้งหมด 20 ข้อ มีข้อกระทงไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 2 ข้อ และคงเหลือข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 18 ข้อ (ภายหลังการตัดข้อกระทงแล้ว ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .315 ถึง .682 และมีค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .863) รวมทั้งมาตรวัดเหลือข้อกระทง 36 ข้อ

1.4 ผู้วิจัยนำข้อกระทงทั้ง 36 ข้อมาจัดเรียงให้เหมาะสมให้พร้อมสำหรับการนำไปใช้จริงในการวิจัยครั้งนี้

2. มาตรวัดพินินสัยในการให้อภัย (Heartland Forgiveness Scale; HFS) มีขั้นตอนการพัฒนามาตรวัด ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยได้นำมาตรวัดพินินสัยการให้อภัยของชิตศุภางค์ รังสีสมบัติศิริ (2550) ซึ่งแปลมาจากงานวิจัยของ Thompson และคณะ (2005) จำนวนข้อกระทงทั้งหมด 30 ข้อ แบ่งเป็นข้อกระทงเกี่ยวกับการให้อภัยตนเอง 9 ข้อ ข้อกระทงเกี่ยวกับการให้อภัยผู้อื่น 11 ข้อ และข้อกระทงเกี่ยวกับการให้อภัยเหตุการณ์ 10 ข้อ

2.2 ผู้วิจัยนำมาตรวัดนี้ไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะจิตวิทยา จำนวน 59 คน และนำข้อมูลได้มาคำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่นๆ ในมาตรวัด (Corrected Item-Total Correlation: CITC) โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกข้อกระทงโดยดูว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์สูงกว่าค่า Critical r ($r = .257, df = 57, p < .05$) ผลที่ได้พบว่ามีข้อกระทงที่ไม่ผ่านเกณฑ์ทั้งหมด 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1 และ คงเหลือข้อกระทงที่ผ่านเกณฑ์ทั้งสิ้น 25 ข้อ (ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมทั้งชุดของแต่ละข้อกระทงอยู่ระหว่าง .270 ถึง .622 และภายหลังตัดข้อกระทงแล้วมีค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคแอลฟาเท่ากับ .870)

2.3 ผู้วิจัยนำข้อกระทงทั้ง 25 ข้อมาจัดเรียงให้เหมาะสมให้พร้อมสำหรับการนำไปใช้จริงในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีการเก็บข้อมูล 2 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทดลองใช้ (Try out) โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มนิสิตคณะจิตวิทยาชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 59 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ครั้งที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามกับนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 183 ชุดโดยกลุ่มนิสิตผู้วิจัยจะทำการแจกแบบสอบถามทั้งการแจกแบบสอบถามให้ทำโดยตรงและการแจกแบบสอบถามให้ทำทางอินเทอร์เน็ต เมื่อแจกได้ครบตามจำนวนแล้วจึงนำมาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

นิสิตผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows เพื่อนำมาวิเคราะห์คำนวณข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression Analysis)

บทที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและพินินสัยในการให้อภัยในนิสิต นักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรี ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ดังนี้

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

1.2 ผลการวิเคราะห์รูปแบบการคิดและพินินสัยในการให้อภัย

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี คณะ มหาวิทยาลัย (N=183)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	80	43.72
หญิง	103	56.28
ชั้นปี		
ปี 1	84	45.90
ปี 2	27	14.75
ปี 3	33	18.03
ปี 4	38	20.77
ปี 5	1	.55
คณะ		
จิตวิทยา	109	59.56
วิทยาศาสตร์	18	9.84
วิศวกรรมศาสตร์	15	8.20

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
คณะ (ต่อ)		
ครุศาสตร์	11	6.01
พาณิชยศาสตร์และการบัญชี	10	5.46
เภสัชศาสตร์	4	2.19
เศรษฐศาสตร์	2	1.09
สหเวชศาสตร์	2	1.09
นิติศาสตร์	2	1.09
รัฐศาสตร์	2	1.09
บริหารธุรกิจ	2	1.09
แพทยศาสตร์	1	.55
อักษรศาสตร์	1	.55
วิทยาศาสตร์การกีฬา	1	.55
วิทยาศาสตร์และศิลปศาสตร์	1	.55
เทคโนโลยีสื่อสารมวลชน	1	.55
เทคโนโลยีและการจัดการอุตสาหกรรม	1	.55
มหาวิทยาลัย		
จุฬาลงกรณ์	168	91.80
ศิลปากร	7	3.83
รามคำแหง	2	1.09
เอแบค	1	.55
เซี่ยงไฮ้	1	.55
นเรศวร	1	.55
บูรพา	1	.55
เอเชียอาคเนย์	1	.55
พระจอมเกล้า พระนครเหนือ	1	.55

จากตารางที่ 4 กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรี จำนวน 183 คน แสดงในรูปแบบจำนวนและร้อยละ โดยมีรายละเอียดดังนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชายจำนวน 80 คนและเพศหญิง 103 คน คิดเป็นร้อยละ 43.72 และ 56.28 ตามลำดับกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 1 จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 45.90 รองลงมาคือระดับชั้นปีที่ 4 จำนวน 38 คน คิด

เป็นร้อยละ 20.77 ต่อมาเป็นระดับปีที่ 3 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 18.03 ระดับชั้นปีที่ 2 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 14.75 และระดับชั้นปีที่ 5 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ .55 คณะที่กลุ่มตัวอย่างศึกษาอยู่ที่มีความถี่สูงสุด 3 ลำดับ คือ คณะจิตวิทยา จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 59.56 รองลงมาคือ คณะวิทยาศาสตร์ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 9.84 และสุดท้ายคือ คณะวิศวกรรมศาสตร์ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 ตามลำดับ มหาวิทยาลัยที่กลุ่มตัวอย่างอยู่ที่มีความถี่สูงสุด 3 ลำดับคือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 168 คน คิดเป็นร้อยละ 91.80 รองลงมาคือ มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.83 และสุดท้ายคือ มหาวิทยาลัยรามคำแหง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.09

ตารางที่ 5

แสดงค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปรรูปแบบ และตัวแปรพินิสัยการให้อภัย (N=183)

ตัวแปร	Range	M	SD
รูปแบบการคิด			
เชิงเหตุผล	36 - 90	62.75	10.24
เชิงประสบการณ์	30 - 81	57.73	8.63
พินิสัยการให้อภัย	79 - 157	115.43	16.57

จากตารางที่ 5 ในการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและพินิสัยในการให้อภัยในนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยได้ใช้มาตรในการศึกษาตัวแปรทั้ง 2 ตัวแปรดังกล่าว ซึ่งเมื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทางสถิติของตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด พบผลต่างๆ ดังนี้ คือ ในตัวแปรรูปแบบการคิด รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 62.75 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 10.24 รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์มีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 57.73 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 8.63 ส่วนตัวแปรพินิสัยการให้อภัยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 115.43 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 16.57

ตอนที่ 2 ผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัย 3 ข้อดังต่อไปนี้

สมมติฐานที่ 1 รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational thinking style) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการให้อภัยผู้อื่น

สมมติฐานที่ 2 รูปแบบการคิดเชิงใช้ประสบการณ์ (Experiential thinking style) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับการให้อภัยผู้อื่น

สมมติฐานที่ 3 รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational thinking style) และเชิงใช้ประสบการณ์ (Experiential thinking style) สามารถร่วมกันทำนายการให้อภัยผู้อื่น

ในการทดสอบสมมติฐานข้อ 1 และข้อ 2 ทดสอบด้วยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ และพหุนิสัยในการให้อภัย ส่วนในการทดสอบสมมติฐานข้อ 3 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อทดสอบว่า รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและเชิงประสบการณ์สามารถร่วมกันทำนายพหุนิสัยในการให้อภัยได้ เมื่อทำการทดสอบสมมติฐานทั้ง 3 ข้อ พบผลการวิเคราะห์ ดังนี้

ตารางที่ 6

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันระหว่างตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์และการให้อภัย

ตัวแปร	M	SD	1	2	3
1. รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล	62.75	10.24	-	.099	.478 ^{***}
2. รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์	57.73	8.63		-	.114
3. การให้อภัย	115.43	16.57			-

*** $p < .001$

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีสหสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับพหุนิสัยในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .478, p < .001$) ซึ่งสนับสนุนสมมติฐานที่ 1 ที่ตั้งไว้ นั่นคือ เมื่อกลุ่มตัวอย่างมีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลสูง บุคคลนั้นจะมีพหุนิสัยในการให้อภัยสูงตามไปด้วย ส่วนรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่มีสหสัมพันธ์กับพหุนิสัยในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .114, p = .125$) ซึ่งไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 ที่ตั้งไว้ กล่าวคือ กลุ่มตัวอย่างที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์สูง บุคคลนั้นอาจไม่ได้มีพหุนิสัยในการให้อภัยต่ำ

ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณผู้วิจัยได้ทดสอบภาวะร่วมเส้นตรง (Collinearity) และค่าอัตราส่วนความแปรปรวนเพิ่ม (variance inflation ratio หรือ VIF) ของตัวแปรตัวแปรต้น 2 ตัว ได้แก่ รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ พบว่า ตัวแปรตัวแปรต้นทั้ง 2 ตัว พบว่าระหว่างตัวแปรต้นทั้งหมดไม่มีภาวะร่วมเส้นตรงพหุ โดยพิจารณาจากเกณฑ์ของ Hair, Anderson, Tatham, & Black(2009) ที่กำหนดไว้ว่า ค่า Tolerance ต้องมีค่ามากกว่า .10 และ ค่า VIF ต้องมีค่าที่

ไม่เข้าใกล้หรือเกิน 10 นอกจากนี้ยังไม่มีตัวแปรต้นคู่ใดที่มีค่าสหสัมพันธ์ถึง .80 นั้นแสดงว่าตัวแปรต้นในการวิจัยครั้งนี้ไม่มีปัญหาภาวะร่วมเส้นพหุ (Multicollinearity) และพบผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7

แสดงผลการวิเคราะห์สถิติถดถอยพหุคูณของตัวแปรที่ทำนายพินิสัยในการให้อภัย

ตัวแปร	B	SE B	β	t
ค่าคงที่	60.173	9.425	-	6.385
รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล	.762	.106	.471	7.179***
รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์	.129	.126	.067	1.021
R	.482			
R ²	.233			
Adjusted R ²	.224			
F(2,180)	27.287***			
df	2			

*** $p < .001$

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า เมื่อทำวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบ Enter พบว่ารูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์สามารถร่วมกันทำนายพินิสัยในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = .482, p < .001$) สามารถทำนายได้ร้อยละ 23.3 โดยตัวแปรที่มีความสำคัญในการทำนายตัวแปรพินิสัยในการให้อภัย คือ ตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล ($\beta = .471, p < .001$) ส่วนตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่มีความสำคัญในการทำนาย ($\beta = .067, p = .308$)

สมการคะแนนดิบที่ร่วมทำนาย คือ

$$\text{พินิสัยในการให้อภัย} = 60.173 + 0.762(\text{รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล}) + 0.129(\text{รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์})$$

จากสมการทำนายที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรที่ใช้ทำนาย สามารถแปลความหมายได้ดังนี้

เมื่อควบคุมตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ให้คงที่ หากคะแนนของรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนของพินิสัยในการให้อภัยเพิ่มขึ้น 0.762 คะแนน และเมื่อ

ควบคุมตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลให้คงที่ หากคะแนนของรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้คะแนนของพหุนิสัยในการให้อภัยเพิ่มขึ้น 0.129 คะแนน

นอกจากนี้สามารถนำค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยมาตรฐานมาเขียนเป็นสมการพยากรณ์พหุนิสัยในการให้อภัยได้ดังนี้

สมการคะแนนมาตรฐานที่ร่วมทำนาย คือ

$$Z_{\text{พหุนิสัยในการให้อภัย}} = 0.471Z_{\text{รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล}} + 0.067Z_{\text{รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์}}$$

เมื่อพิจารณาจากสมการทำนาย ที่ได้จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐานของตัวแปรที่ใช้ทำนาย พบว่าตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลสามารถทำนายพหุนิสัยในการให้อภัยได้ดี ในขณะที่ตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ทำนายพหุนิสัยในการให้อภัยได้น้อยมาก

บทที่ 4

การอภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและพินินสัยในการให้อภัยในนิสิตนักศึกษาระดับชั้นปริญญาตรีซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ตามสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational thinking style) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการให้อภัยผู้อื่น

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 1

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและพินินสัยในการให้อภัยพบว่า รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีสหสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับพินินสัยในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .478, p < .01$) ผลการวิจัยสอดคล้องกับคำกล่าวของ Young และ Saxe (2009) ที่ว่าบุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูง ซึ่งชอบใช้ความคิดอย่างละเอียดรอบคอบ จึงมีแนวโน้มที่จะประเมินสถานการณ์อย่างตรงไปตรงมา โดยจะคำนึงถึงเรื่องสถานการณ์ สภาวะทางจิต การปฏิสัมพันธ์และบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดด้วย ในขณะที่บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาต่ำจะตอบสนองโดยอัตโนมัติต่อสิ่งคุกคามทางอารมณ์อย่างชัดเจน

ในกระบวนการการให้อภัย ช่วงแรกของสถานการณ์หรือเหตุการณ์การกระทำผิดต่อบุคคลบุคคลจะประเมินสถานการณ์ในด้านต่างๆ เช่น แรงจูงใจของผู้กระทำผิด, ความรุนแรงของเหตุการณ์, ความใกล้ชิดกับผู้กระทำผิด เป็นต้น ซึ่งจะส่งผลต่อบุคคลทำให้เกิดการตอบสนองทางอารมณ์ตามมา ได้แก่ ความโกรธ, ความมั่งร้าย, ความเห็นใจหรือความรู้สึกเข้าใจ เป็นต้น จากนั้นบุคคลจะพยายามควบคุมและเปลี่ยนอารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม เพื่อจัดกรอบความคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดอารมณ์ความรู้สึกนั้น นับเป็นการประเมินทางปัญญาซ้ำอีกครั้งหนึ่ง เพื่อลดอารมณ์ทางลบของบุคคลลงและนำไปสู่การตัดสินใจให้อภัยผู้กระทำผิดในที่สุด (Ho & Fung, 2011) ในขั้นของการประเมินซ้ำทางปัญญานี้ เป็นกลวิธีในการจัดการกับอารมณ์ทางลบก่อนที่บุคคลจะตีความเหตุการณ์ด้วยอารมณ์และเลือกที่จะไม่ให้อภัยผู้กระทำผิดซึ่งบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีแนวโน้มที่จะทำได้ดีในขั้นนี้ เนื่องจากบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลจะประเมินเหตุการณ์การกระทำผิดอย่างละเอียด ตรงไปตรงมาและพิจารณาสถานการณ์รอบด้านถึงสาเหตุของการกระทำผิดนั้น นำไปสู่การจัดการกับอารมณ์อย่างมีประสิทธิภาพและช่วยลดอารมณ์ทางลบที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิด ทำให้บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีแนวโน้มที่จะให้อภัยผู้กระทำผิด

เนื่องจากยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการคิดและการให้อภัยมากนัก แต่ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ในครั้งนี้ค่อนข้างมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sargent (2004) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทางปัญญาและการลงโทษ ในนักศึกษามหาวิทยาลัย จำนวน 110 คน พบว่า ความต้องการทางปัญญามีสหสัมพันธ์ทางลบกับการลงโทษ ($r = -.27, p < .01$) ซึ่งจากคำกล่าวของ McCullough และคณะ (1998 อ้างถึงใน Lopez et al., 2010) ซึ่งให้นิยามความหมายของการให้อภัยไว้ว่า เป็นแรงจูงใจที่เกื้อหนุนทางสังคมต่อผู้อื่น โดยส่งเสริมให้บุคคลไม่หลีกเลี่ยงการเผชิญต่อผู้กระทำผิด รวมถึงไม่ทำร้ายหรือคิดล้างแค้นต่อบุคคลผู้กระทำผิดนั้น ดังนั้น เมื่อบุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูงจะมีแนวโน้มที่จะไม่ลงโทษผู้กระทำผิดแล้วจึงนำไปสู่แนวโน้มที่จะให้อภัยผู้กระทำผิดนั่นเอง

สมมติฐานที่ 2 รูปแบบการคิดเชิงใช้ประสบการณ์ (Experiential thinking style) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับการให้อภัยผู้อื่น

ผลการวิจัยนี้ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2

จากการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและพื้นนิสัยในการให้อภัย พบว่า รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่มีสหสัมพันธ์กับพื้นนิสัยในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .114, p = .125$) แสดงให้เห็นว่า ไม่ว่าจะบุคคลจะมีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์สูงหรือต่ำ ก็มีแนวโน้มในการให้อภัยหรือไม่ให้อภัยเช่นเดียวกัน

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ที่ไม่สนับสนุนสมมติฐานที่ 2 สาเหตุอาจมาจากตัวแปรเหตุการณ์ในการกระทำผิด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้มีการกำหนดหรือสมมติเหตุการณ์ขึ้น จึงมีโอกาที่กลุ่มตัวอย่างจะนึกถึงเหตุการณ์การกระทำผิดที่เคยเกิดขึ้นในระยะเวลาที่แตกต่างกัน โดยบุคคลอาจนึกถึงเหตุการณ์การกระทำผิดที่เคยเกิดเมื่อนานมาแล้วหรืออาจเป็นเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดเมื่อไม่นานมานี้ก็ได้ ซึ่งจากงานวิจัย พบว่า เวลาที่มีผลในการลดอารมณ์ทางลบที่เกิดขึ้นจากผู้กระทำผิด (Fehr & Gelfand, 2010) และอารมณ์ทางลบก็มีความสัมพันธ์ทางลบกับการให้อภัยด้วย (Fehr et al., 2010) แสดงให้เห็นว่า อารมณ์ทางลบที่เกิดขึ้นจากเหตุการณ์การกระทำผิดจะส่งผลต่อการให้อภัยของบุคคล โดยเฉพาะบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ ซึ่งพฤติกรรมและการตัดสินใจต่างๆจะได้รับอิทธิพลจากอารมณ์และความรู้สึก ดังนั้น หากเหตุการณ์การกระทำผิดที่บุคคลนึกถึงนั้นมีระยะเวลาแตกต่างกัน ย่อมส่งผลให้อารมณ์ทางลบต่อผู้กระทำผิดในเหตุการณ์แตกต่างกัน หากเป็นเหตุการณ์ที่เพิ่งเกิดไม่นาน ซึ่งยังคงมีอารมณ์และความรู้สึกทางลบหลงเหลืออยู่ อาจส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างไม่ให้อภัยแก่ผู้กระทำผิด ในทางกลับกัน หากเหตุการณ์ที่กลุ่มตัวอย่างนึกถึงเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนานแล้ว ซึ่งอารมณ์และความรู้สึกทางลบได้ลดลงไปตามกาลเวลาแล้ว จึงอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างให้อภัยแก่ผู้กระทำผิดก็เป็นได้

อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผลการวิจัยไม่สนับสนุนสมมติฐานนี้ อาจมาจากผลของเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งตามทฤษฎี CEST ของ Epstein และคณะ (1990) ได้กล่าวไว้ว่า ประสบการณ์ทางอารมณ์ในอดีตมีผลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ เมื่อบุคคลได้เผชิญกับสถานการณ์ที่ใกล้เคียงกับเหตุการณ์ในอดีตนั้น แสดงให้เห็นว่า เมื่อบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์เผชิญกับเหตุการณ์การถูกรังแกทำผิดขึ้น เหตุการณ์การถูกรังแกทำผิดในอดีตที่มีความใกล้เคียงกันจะส่งผลต่อบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ โดยบุคคลจะมีแนวโน้มที่จะกระทำพฤติกรรมเช่นเดียวกับที่เคยทำมาในอดีต กล่าวคือ หากบุคคลเคยใช้โอกาสนี้กับผู้กระทำผิดในอดีตก็จะมีแนวโน้มที่จะให้อภัยในเหตุการณ์ปัจจุบันด้วย ดังนั้นปัจจัยเกี่ยวกับเหตุการณ์ในอดีตจึงน่าจะเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ในการให้อภัย

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากยังไม่มีผู้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการคิดและการให้อภัยมากนัก จึงทำให้ไม่มีงานวิจัยที่สนับสนุนการอภิปรายในสมมติฐานที่ 2 นี้ จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาความสัมพันธ์ของรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์และการให้อภัยต่อไป

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์และการให้อภัยว่า ควรศึกษาตัวแปรรูปแบบการคิดกับตัวแปรการให้อภัยเฉพาะสถานการณ์ (State forgiveness) น่าจะมีความเหมาะสมกว่า เนื่องจากรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์เป็นกระบวนการคิดที่ได้รับอิทธิพลจากอารมณ์และความรู้สึก ซึ่งส่งผลต่อพฤติกรรมและการตัดสินใจของบุคคล ณ ขณะนั้น ดังนั้นหากวัดตัวแปรการให้อภัยเฉพาะสถานการณ์ ซึ่งเป็นตัวแปรสภาวะ (State) น่าจะได้ผลการวิจัยที่มีความสัมพันธ์ก็เป็นได้

สมมติฐานที่ 3 รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational thinking style) และเชิงใช้ประสบการณ์ (Experiential thinking style) สามารถร่วมกันทำนายการให้อภัยผู้อื่น

ผลการวิจัยนี้สนับสนุนสมมติฐานที่ 3

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์สามารถร่วมกันทำนายพหุคูณในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = .482, p < .001$) สามารถทำนายได้ร้อยละ 23.3 โดยตัวแปรที่มีความสำคัญในการทำนายตัวแปรพหุคูณในการให้อภัย คือ ตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล ($\beta = .471, p < .001$) ส่วนตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่มีความสำคัญในการทำนาย ($\beta = .067, p = .308$) แสดงให้เห็นว่า การที่บุคคลมีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล ส่งผลต่อการให้อภัยผู้อื่น ในขณะที่รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์นั้นไม่มีอิทธิพลต่อการให้อภัยผู้อื่นของบุคคล

จากสมมติฐานที่ 1 และ 2 ซึ่งพบว่า รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีสหสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับพหุคูณในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่

มีสหสัมพันธ์กับพื้นนิสัยในการให้อภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งส่งผลให้ในสมมติฐานที่ 3 รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลสามารถทำนายการให้อภัยได้ ขณะที่รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่สามารถทำนายได้ เพราะรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีความสัมพันธ์กับการให้อภัย ในขณะที่รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่มีความสัมพันธ์

ดังที่กล่าวมาข้างต้นว่า ในกระบวนการการให้อภัย หลังจากบุคคลจะประเมินสถานการณ์การกระทำผิดที่เกิดขึ้นแล้ว บุคคลจะเกิดการตอบสนองทางอารมณ์ตามมา โดยอาจเป็นความรู้สึกทางบวกหรือทางลบก็ได้ ซึ่งบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์มีแนวโน้มที่จะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากอารมณ์ความรู้สึกในขั้นนี้ อีกทั้งบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่ได้มีการประเมินซ้ำทางปัญญาที่ละเอียดและรอบด้านเช่นเดียวกับบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลดังนั้นอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจึงไม่ได้ถูกจัดการอย่างมีประสิทธิภาพการตัดสินใจให้อภัยของบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์จึงขึ้นอยู่กับอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิด ณ ขณะนั้น โดยหากเป็นความรู้สึกทางบวก เช่น ความเห็นใจหรือความเข้าใจ ก็จะมีแนวโน้มที่บุคคลจะให้อภัยผู้กระทำผิด แต่หากเป็นความรู้สึกทางลบ เช่น ความโกรธหรือความไม่พอใจ ก็จะมีแนวโน้มที่บุคคลจะไม่ให้อภัยผู้กระทำผิด ในขณะที่บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลนั้นสามารถลดอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านการประเมินซ้ำทางปัญญาอย่างละเอียดรอบคอบ จึงทำให้บุคคลที่มีรูปแบบการคิดมีแนวโน้มที่จะตัดสินใจให้อภัยผู้กระทำผิด

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณในครั้งนี้อันข้างมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sargent (2004) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ในการทำนายระหว่างความต้องการทางปัญญาและการลงโทษ โดยมีความซับซ้อนในการระบุสาเหตุ (Attributional complexity) เป็นตัวแปรส่งผ่าน พบว่า ความซับซ้อนในการระบุสาเหตุเป็นตัวแปรสื่อในความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทางปัญญาและการลงโทษกล่าวคือ บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูงจะไม่สนับสนุนการลงโทษผู้กระทำผิด เพราะบุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูงจะระบุสาเหตุของพฤติกรรมการกระทำผิดที่ซับซ้อนกว่าบุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาต่ำ โดยจะคำนึงถึงปัจจัยอื่นๆ เช่น สถานการณ์ สภาพทางจิต การปฏิสัมพันธ์และบุคลิกภาพของผู้กระทำผิดด้วยจึงทำให้บุคคลที่มีความต้องการทางปัญญาสูงมีแนวโน้มที่จะให้อภัยมากกว่านั่นเอง

ในการนำผลการวิจัยในครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง จากทฤษฎี CEST ซึ่งกล่าวว่า รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์เป็นระบบการคิดที่แยกจากกัน บุคคลจะมีรูปแบบการคิดทั้ง 2 แบบที่ทำงานร่วมกันในการคิดไตร่ตรองและการกระทำพฤติกรรม แสดงให้เห็นว่า ในตัวบุคคลจะมีรูปแบบการคิดทั้ง 2 แบบอยู่แล้ว แต่บุคคลจะมีแนวโน้มในการใช้รูปแบบการคิดทั้ง 2 แบบมากน้อยแตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้บุคคลมีแนวโน้มในการให้อภัยผู้อื่นมากขึ้น บุคคลจึงควรเพิ่มการใช้รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลให้มากขึ้น โดยการคิดไตร่ตรองในสิ่งต่างๆ ให้ละเอียดและรอบคอบ

มากขึ้นก่อนจะตัดสินใจทำอะไร อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้ไม่ได้หมายความว่า บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์มีแนวโน้มที่จะไม่ให้อภัยผู้อื่นมากกว่าบุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล อย่างไรก็ตามในข้างต้นว่า บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์จะได้รับอิทธิพลอย่างมากจากอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิด ดังนั้นในการทำให้บุคคลที่มีรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์มีแนวโน้มในการให้อภัยมากขึ้นอาจจะเกี่ยวข้องกับตัวแปรทางอารมณ์ เช่น การควบคุมอารมณ์ (Emotional regulation) เป็นต้น ซึ่งควรจะมีการศึกษาวิจัยต่อไปในอนาคต

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการคิดและการให้ภัยต่อผู้อื่นในนิสิตนักศึกษาปริญญาตรี

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรต้น คือ รูปแบบการคิด 2 แบบ คือ

1. รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล
2. รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์

ตัวแปรตาม คือ

พินินสัยในการให้ภัย

สมมุติฐานการวิจัย

1. รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational thinking style) มีสหสัมพันธ์ทางบวกกับการให้ภัยผู้อื่น
2. รูปแบบการคิดเชิงใช้ประสบการณ์ (Experiential thinking style) มีสหสัมพันธ์ทางลบกับการให้ภัยผู้อื่น
3. รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล (Rational thinking style) และเชิงใช้ประสบการณ์ (Experiential thinking style) สามารถร่วมกันทำนายการให้ภัยผู้อื่น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตที่ศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยต่างๆ ทั้งในกรุงเทพและเขตปริมณฑล ทั้งหมดจำนวน 183 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ ชั้นปีและคณะ

ส่วนที่ 2 มาตรฐานรูปแบบการคิด ซึ่งการวิจัยครั้งนี้แปลมาจากมาตรฐาน Rational-Experiential Inventory (REI) ของ Pacini และ Epstein (1999) โดยวัดรูปแบบการคิด 2 แบบ คือ การคิดเชิงเหตุผลและการคิดเชิงประสบการณ์ ซึ่งมาตรฐานนี้เป็นมาตรฐานแบบประเมินค่า (Likert scale) จำนวน 36 ข้อ แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยค่าความเที่ยงของมาตรฐานแบ่งเป็นส่วนของรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล เท่ากับ .906 และส่วนของรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ เท่ากับ .863

ส่วนที่ 3 มาตรฐานพินิสัยในการให้อภัย (Heartland Forgiveness Scale; HFS) ในงานวิจัยครั้งนี้ได้นำมาตรฐานที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยโดยจิตศุภางค์ รังสีสมบัติศิริ (2550) ซึ่งแปลมาจากงานของ Thompson และคณะ (2005) โดยแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การให้อภัยตนเอง การให้อภัยผู้อื่นและการให้อภัยเหตุการณ์ ซึ่งมาตรฐานนี้เป็นมาตรฐานแบบประเมินค่า (Likert scale) จำนวน 25 ข้อ แบ่งเป็น 7 ระดับ โดยมีค่าความเที่ยงของมาตรฐานทั้งฉบับเท่ากับ.870

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้มีการเก็บข้อมูล 2 ครั้ง คือ

ครั้งที่ 1 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการทดลองใช้ (Try out) โดยเก็บข้อมูลกับกลุ่มนิสิตคณะจิตวิทยาชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 59 คน เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบคุณภาพเครื่องมือ

ครั้งที่ 2 เป็นการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจริง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาทดสอบสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้ โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามกับนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัย ทั้งในเขตกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล จำนวน 183 ชุดโดยกลุ่มนิสิตผู้วิจัยจะทำการแจกแบบสอบถามทั้งการแจกแบบสอบถามให้ทำโดยตรงและการแจกแบบสอบถามให้ทำทางอินเทอร์เน็ต

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติทั้งหมดผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ โดยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ลักษณะปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ ชั้นปีการศึกษา คณะและมหาวิทยาลัย

2. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลสถิติพื้นฐานของตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและเชิงประสบการณ์ และตัวแปรพินินสัยในการให้ภัย

3. สถิติวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรรูปแบบการคิดและพินินสัยในการให้ภัย

4. สถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและเชิงประสบการณ์ในการทำนายตัวแปรพินินสัยในการให้ภัย

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า

รูปแบบการคิดเชิงเหตุผลมีสหสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางกับพินินสัยในการให้ภัย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .478, p < .01$)

รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่มีสหสัมพันธ์กับพินินสัยในการให้ภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .114, p = .125$)

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณพบว่ารูปแบบการคิดเชิงเหตุผลและรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์สามารถร่วมกันทำนายพินินสัยในการให้ภัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($R = .482, p < .001$) สามารถทำนายได้ร้อยละ 23.3 โดยตัวแปรที่มีความสำคัญในการทำนายตัวแปรพินินสัยในการให้ภัย คือ ตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล ($\beta = .471, p < .001$) ส่วนตัวแปรรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์ไม่มีความสำคัญในการทำนาย ($\beta = .067, p = .308$)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ในการศึกษาค้างนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาตรีเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ศึกษาอยู่กับกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายมากขึ้น อย่างเช่น กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาในระดับปริญญาโทหรือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นบุคคลวัยทำงาน ซึ่งอาจจะทำให้ได้ผลการวิจัยที่มีความแตกต่าง อันเนื่อง มาจากผลกระทบจากสิ่งแวดล้อมภายนอก การเรียนการสอน ค่านิยม การอบรมเลี้ยงดู อาจมีผลต่อความคิดเจตคติของกลุ่มตัวอย่างและเพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกันได้

2. ในการศึกษาค้างนี้ ผู้วิจัยสนใจในกระบวนการทางปัญญาที่มีผลต่อการให้ภัยเพียงอย่างเดียว ซึ่งยังมีตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการให้ภัยอีก เช่น ความสามารถในการคิดของบุคคลที่อาจส่งผลต่อบุคคลในการเลือกรูปแบบการคิด ตัวแปรทางด้านอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งเป็นตัวแปรที่น่าจะมีอิทธิพล

โดยตรงต่อรูปแบบการคิดเชิงประสพการณ์ ระดับความรุนแรงของเหตุการณ์ที่แตกต่างกันอาจทำให้
แนวโน้มในการอภัยเปลี่ยนไป หรือตัวแปรการให้อภัยต่อสถานการณ์ซึ่งเป็นตัวแปรสภาวะ (State)
ของการให้อภัย ดังนั้นจึงควรศึกษาในตัวแปรอื่นๆที่มีอิทธิพลต่อการให้อภัยด้วย เพื่อให้เกิดความ
สมบูรณ์ของการศึกษาวิจัยที่มากขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ชิตสุภาวงศ์ รัชชีสมบัติศิริ. (2550). อิทธิพลของบุคลิกภาพแบบหลงตนเองต่อพื้นฐานนิสัยในการให้อภัย และการให้อภัยเฉพาะเหตุการณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา สังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- น้ำเพชร ช่างทอง. (2545). การวิเคราะห์รูปแบบการคิดของเยาวชนไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เปมิกา คล้ายทอง. (2552). อิทธิพลของรูปแบบการคิดที่มีต่อความสัมพันธ์ของความมีมนุษยธรรม บุคลิกภาพทางอารมณ์และความร่วมมือร่วมใจของพนักงานระดับปฏิบัติการของบริษัทปูนซีเมนต์ นครหลวง จำกัด (มหาชน) ในเขตโรงงานสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ภาษาอังกฤษ

- Brown, R. P., Barnes, C. D., & Campbell, N. J. (2007). Fundamentalism and forgiveness. *Personality and Individual Differences, 43*, 1437-1447.
- Cacioppo, J. T., & Petty, R. E. (1982). The need for cognition. *Journal of Personality and Social Psychology, 42*, 116.
- Cacioppo, J. T., Petty, R. E., Feinstein, J. A., & Jarvis, W. B. G. (1996). Dispositional differences in cognitive motivation: The life and times of individuals varying in need for cognition. *Psychological Bulletin, 119*, 197.
- Crooks, R. L. (1991). *Psychology: Science, Behavior and life*. NY: Holt, Rinehart and Winston.
- Donovan, S., & Epstein, S. (1997). Conjunction problem can be attributed to its simultaneous concrete and unnatural representation, and not to conversational implicature. *Journal of Experimental Social Psychology; Journal of Experimental Social Psychology*.
- Epstein, S., Pacini, R., Denes-Raj, V., & Heier, H. (1996). Individual differences in intuitive-experiential and analytical-rational thinking styles. *Journal of personality and social psychology, 71*, 390.

- Fehr, R., & Gelfand, M. J. (2010). When apologies work: How matching apology components to victims' self-construals facilitates forgiveness. *Organizational Behavior and Human Decision Processes*, 113, 37-50.
- Fehr, R., Gelfand, M. J., & Nag, M. (2010). The road to forgiveness: a meta-analytic synthesis of its situational and dispositional correlates. *Psychological bulletin*, 136, 894.
- Fletcher, G. J. O., Danilovics, P., Fernandez, G., Peterson, D., & Reeder, G. D. (1986). Attributional complexity: an individual differences measure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51, 875-884.
- Gilbert, D.T. & Malone, P.S. (1995). The correspondence bias. *Psychological Bulletin*, 117, 21-38.
- Hair, J. F., Anderson, R. E., & Tatham, R. L. Black. WC, (2009). Multivariate Data Analysis. *Structural Equation Modeling*, 577-666.
- Hall, J. H., & Fincham, F. D. (2005). Self-forgiveness: The stepchild of forgiveness research. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 24, 621-637.
- Ho, M. Y., & Fung, H. H. (2011). A dynamic process model of forgiveness: A cross-cultural perspective. *Review of General Psychology*, 15, 77.
- Knutson, J., Enright, R., & Garbers, B. (2008). Validating the developmental pathway of forgiveness. *Journal of Counseling & Development*, 86, 193-199.
- Lopez, S. J., Snyder, C. R., & Pedrotti, J. T. (2010). *Positive psychology: The scientific and practical explorations of human strengths*. Sage Publications, Incorporated.
- Neuberg, S. L., & Newsom, J. T. (1993). Personal need for structure: Individual differences in the desire for simpler structure. *Journal of Personality and Social Psychology*, 65, 113.
- Pacini, R., & Epstein, S. (1999). The relation of rational and experiential information processing styles to personality, basic beliefs, and the ratio-bias phenomenon. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76, 972.
- Sargent, M. J. (2004). Less thought, more punishment: Need for cognition predicts support for punitive responses to crime. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 30, 1485-1493.
- Sternberg, R. J., & Zhang, L. F. (2005). Styles of thinking as a basis of differentiated instruction. *Theory Into Practice*, 44, 245-253.

Thompson, L. Y., Synder, C. R., Hoffman, L., Michael, S. T., Rasmusen, H. N., Billings, L. S., & et al. (2005). Dispositional forgiveness of self, other, and situations [Electronic version]. *Journal of personality*, 73, 313-359.

Young, L., & Saxe, R. (2009). Innocent intentions: A correlation between forgiveness for accidental harm and neural activity. *Neuropsychologia*, 47, 2065-2072.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของมาตรฐานที่ใช้ในการวิจัย

1. อาจารย์ณัฐสุรีย์ศิริวิวัฒน์
อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร. อรัญญา ต้อยคัมภีร์
อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. อาจารย์ ดร. กุลยา พิสิษฐ์สังฆการ
อาจารย์ประจำคณะจิตวิทยา
คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก ข

การหาคุณภาพของเครื่องมือวัด

ตารางภาคผนวกที่ 1

ผลการวิเคราะห์มาตรวัดรูปแบบการคิด (36 ข้อ) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ของมาตรวัด (Corrected item-total correlation, $N=59$)

ข้อ	ทิศทาง	CITC
รูปแบบการคิดเชิงเหตุผล		Cronbach's Alpha = .906
1	-	.900
2	-	.897
3	+	.907
4	-	.896
5	-	.894
6	+	.897
7	-	.901
8	-	.897
9	-	.906
10	+	.899
11	-	.900
12	-	.905
13	+	.901
14	+	.903
15	+	.902
16	+	.903
17	+	.901
18	+	.900

ตารางภาคผนวกที่ 1 (ต่อ)

ผลการวิเคราะห์มาตรวัดรูปแบบการคิด (36 ข้อ) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ของมาตรวัด (Corrected item-total correlation, N=59)

ข้อ	ทิศทาง	CITC
รูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์		Cronbach's Alpha = .863
19	+	.858
20	-	.848
21	+	.849
22	+	.854
23	+	.845
24	+	.848
25	+	.856
26	+	.850
27	-	.856
28	-	.856
29	+	.861
30	-	.854
31	-	.862
32	-	.860
33	+	.863
34	+	.863
35	-	.854
36	-	.845

หมายเหตุ : ค่าวิกฤตของ $t(57) = .257$, $\alpha = .05$

ตารางภาคผนวกที่ 2

ผลการวิเคราะห์มาตรวัดที่ปรับแก้ในการให้ภัย (25 ข้อ) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ของมาตรวัด (Corrected item-total correlation, N=59)

ข้อ	ทิศทาง	CITC
1	+	.868
2	-	.870
3	-	.863
4	+	.860
5	+	.867
6	+	.868
7	-	.863
8	-	.858
9	+	.868
10	-	.866
11	-	.864
12	+	.867
13	+	.869
14	-	.862
15	-	.862
16	+	.861
17	-	.860
18	-	.866
19	+	.869
20	-	.864
21	-	.863

ตารางภาคผนวกที่ 2(ต่อ)

ผลการวิเคราะห์มาตรวัดพินินสัยในการให้อภัย (25 ข้อ) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกระทงแต่ละข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ของมาตรวัด (Corrected item-total correlation, N=59)

ข้อ	ทิศทาง	CITC
22	-	.865
23	+	.869
24	+	.867
25	-	.862
ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของมาตรวัดพินินสัยในการให้อภัยทั้งฉบับ		Cronbach's Alpha= .870

หมายเหตุ : ค่าวิกฤตของ $n(57) = .257$, $\alpha = .05$

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

คำชี้แจง

แบบสำรวจฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความรู้สึกและความคิดเห็นของในเรื่องรูปแบบการคิดและการให้ข้อกัณฑ์ ซึ่งนำไปใช้ประกอบการทำโครงการทางจิตวิทยาระดับปริญญาบัณฑิต คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ของนายณัฐพัชร์ สิมะรังษฤษฎี

แบบสำรวจฉบับนี้มีทั้งหมด 4 หน้า แบ่งเป็น 3 ตอน คำถามทุกข้อในแบบสำรวจนี้ไม่มีข้อใดถูก-ผิด และจะไม่ส่งผลกระทบต่อ ๓ ต่อท่านทั้งสิ้น ข้อมูลต่าง ๆ จะถูกเก็บไว้เป็นความลับ ไม่มีการนำเสนอเป็นรายบุคคล แต่จะนำเสนอโดยภาพรวมเพื่อใช้ประกอบการทำวิจัยเท่านั้น จึงขอความกรุณาท่านตอบคำถามต่อไปนี้ให้ตรงกับตัวท่านมากที่สุด โปรดอ่านคำชี้แจงในแต่ละตอน และขอความกรุณาตอบคำถามให้ครบถ้วนทุกตอน และทุกข้อ

ขอขอบพระคุณในการให้ความร่วมมือ

ผู้วิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ ชาย หญิง
2. ชั้นปี.....
3. คณะ.....

ตอนที่ 2 มาตรฐานรูปแบบการคิด

คำชี้แจง กากบาท X ลงในช่องที่ตรงความรู้สึกรของท่านมากที่สุด

ข้อ	ข้อความ	ตรงมากที่สุด 5	ตรงมาก 4	ตรงและ ไม่ตรง พอๆ กัน 3	ไม่ตรง มาก 2	ไม่ตรง มากที่สุด 1
ตัวอย่างข้อ तरहของรูปแบบการคิดเชิงเหตุผล						
1	ฉันพยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่ต้องใช้การคิดถึงเรื่องต่างๆอย่างลึกซึ้ง	5	4	3	2	1
2	ฉันแก้ปัญหาที่ซับซ้อนได้ไม่ตื้นๆ	5	4	3	2	1
ตัวอย่างข้อ तरहของรูปแบบการคิดเชิงประสบการณ์						
19	ฉันชอบที่จะเชื่อความประทับใจแรกของฉัน	5	4	3	2	1
20	สัญชาตญาณของฉันไม่ค่อยถูกต้อง	5	4	3	2	1

ประวัติผู้วิจัย

นายณัฐพัชร์ สิมะรังษฤกษ์ เกิดเมื่อวันที่ 5 กันยายน พ.ศ.2534 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเทพศิรินทร์ กรุงเทพมหานคร จากนั้นเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาตรีที่คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจนถึงปัจจุบัน